

6.
NAISASIALIITTO
UNIOONI • •

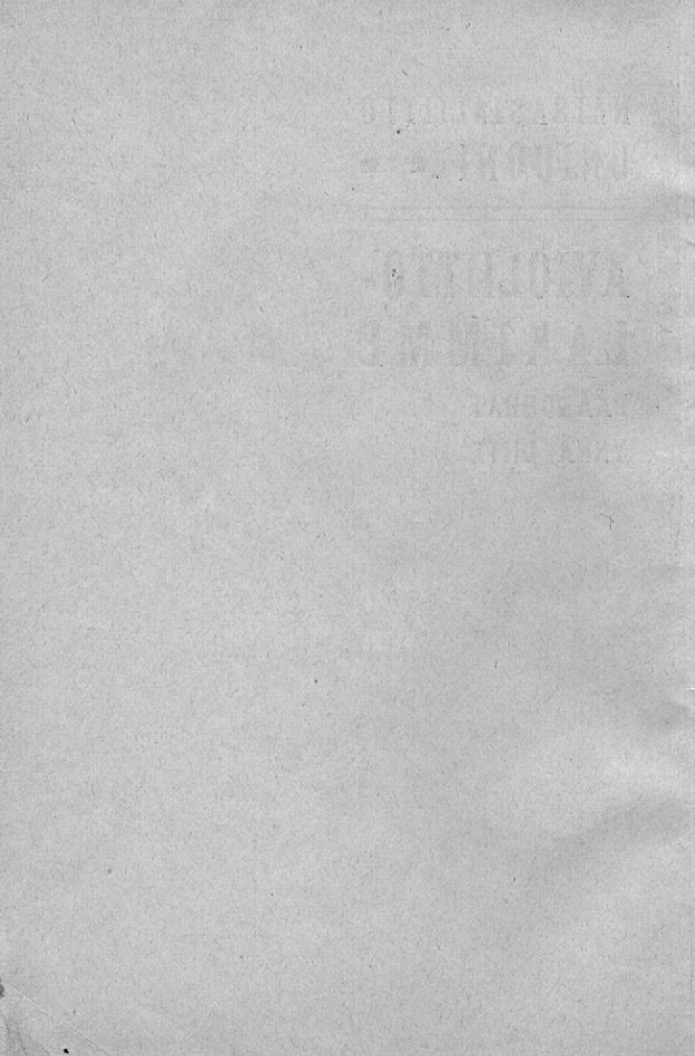

AVIOLIITTO-
LAKIMME

PÄÄKOHDAT
YNNÄ LIITE

1905

Toim. Valma Kuuskoski

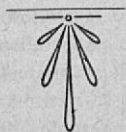
NAISASIALIITTO UNIIOON

AVIOLIITTOLAKIMME

PÄÄKOHDAT
YNNÄ LIITE

YHDESKÄÄLTTÖ YHDESKÄÄLTTÖ

YHDESKÄÄLTTÖ YHDESKÄÄLTTÖ

YHDESKÄÄLTTÖ

YHDESKÄÄLTTÖ

HELSINKI 1905

OSAKEYHTIÖ KAUPPAKIRJAPAINO

Vuonna 1903 päätti Naisasialiitto Uniooni ottaa ohjelmaansa avioliittolakimme tarkastuksen ja uudistuksen.

Aluksi oli sitä varten levitettävä tietoja tämän lakisäädännön sisällyksestä. Kokemus näet osoittaa, että suuri enemmistö maamme naisia vielä ei tiedä tuosta aikuiselle ihmiselle alentavasta holhouksenalaisuudesta, mihin avioliittolakimme vaivuttaa jokaisen naisen, niin pian kuin hän menee naimisiin. Muutamissa kohden yleinen mielipide tosin on jo astunut askeleen lain edelle, niin että on ruvettu katsomaan laiksi sitä, minkä nykyajan valistuneempi käsityskanta tunnustaa oikeaksi. Tällaisissa kohdissa olisi laki luonnollisesti muutettava sellaiseksi, että se vastaisi tätä valistuneempaa, yleistä oikeuskäsitettä. Mutta koska tämäkin oikeuskäsite vielä on valitettavan puutteellinen ja naisille alentava, tulee meidän koettaa sen siveellistä laatua kohotta. Meidän tulee herättää aikalaisiamme huomaamaan, kuinka ihmisten oikeuskäsitteet vielä ovat pimitetyt naisten ja varsinkin avionaisten oikeuteen nähden.

Tässä tarkoituksessa julkaistaan tämä vihkonen, johon on koottu kaikki tärkeimmät avio-
naisten asemaa koskevat lakisäännökset. Toivo-
kaamme että sa naisissa lisää harrastusta näiden
lakisäännösten parantamiseen.

Helsingissä joulukuulla 1905.

1734 vuoden Laki.

Naimiskaari.

1 Luku.

Laillisesta naimisesta ja naittajasta.

2 §. Isä on tyttärensä naittaja, ja äiti antakoon siihen neuvoa. Isän kuoltua naittaa äiti, neuvoteltuaan lähimpien sukulaisten kanssa. Jos ei isä eikä äiti elä, naittakoon se, jonka isä suusanalla tai kirjallisesti taikka äiti, neuvoteltuaan lähimpien sukulaisten kanssa, on naittajaksi määrännyt.

Kun mies aikoo mennä avioliittoon, anokoon neitoa hänen naittajaltansa älköönkä väkivallalla ottako tai salaa tykönsä houkutelko. N. K. 1: 1.

Joka on neidon maannut, älköön saako häntä vaimoksensa, ellei isä ja äiti siihen suostu tahi tuomari katso tärkeiden syiden sitä vaativan. N. K. 2: 10.

Jos neito menee naimiseen vastoin isänsä tahi äitinsä tahtoa, olkoon isällä tai äidillä valta tehdä hänet perinnöttömäksi. N. K. 6: 1.

3 §. Jos niitä ei ole, naittaa täysiveli, sitä lähinnä velipuoli samasta isästä, sitte velipuoli samasta äidistä, ja ottakoot neuvoa isänisältä tahi äidinisältä. Jos ei täysiveljeä eikä velipuolta ole elossa, niin on isänisä naittaja, ja häntä lähinnä äidinisä; sitä lähinnä setä, sitten eno. Jos häntä ei ole, niin on neidon lähin isän- tai äidinpuolinen sukulainen. Jos he molemmat ovat tasasukuisia, olkoon isänpuolinen, mies mutta ei nainen, lähin, ja ottakoon neuvoa lähimmältä äidinpuoliselta sukulaiselta ja lailliselta holhoojalta. Jos sukulaisia ei ole elossa, vaan ainoastaan holhooja, niin on hän neidon naittaja.

8 Luku.

Miten avioehtoja on tehtävä.

Tämän luvun säädökset ovat noudatettavat sellaisiin avioliittoihin nähden, joihin on vihkiminen tapahtunut ennen Tammi-kuun 1 päivää 1869.

1 §. Jos mies ja leskivaimo, tahi naittaja neidon puolesta, tekevät ennen naimista keskenänsä ehdot siitä naimaosasta, joka kummallekin on tuleva, niin on niillä lainvoima, elleivät ne vahingoita niitä, joilla silloin on parempi oikeus siihen omaisuuteen. Sellaisilla ehdoilla alköön olko voimaa, jollei niitä uskottavilla miehillä todisteta ennen vihkimistä tehdyiksi ja sitten ensimmäisissä käräjissä, ja kaupungissa heti vihkimisen jälkeen, oikeuden kirjoihin merkitä.

K. A. avioehdoista, annettu Marrask. 9 p. 1868, on muuttanut tämän luvun ja on noudatettava niihin avioliittoihin nähden, jotka ovat solmitut ajalla $\frac{1}{1}$ 1869— $\frac{31}{12}$ 1889.

1 §. Jos mies ja vaimo (nainen), jotka naimisiin menevät, tahtovat tehdä ehdon siitä naimaosasta, joka kummallekin pesässä tuleva on; tehtäköön ehto ennen vikkimistä kirjallisesti, päivä- ja vuosiluvulla, sekä todistajilta vahvistettuna. Kirjoittakoan myös pappi, joka vihkii, todistuksen ehtokirjaan, että se ennen vihkimistä tehty oli.

7 §. Puolisoilla alköön olko oikeutta avioliiton ajalla toisillensa lahjan kautta antaa omai-

suutta tahi muutoin keskenänsä tehdä välipuhetta omaisuudesta tahi oikeudesta pesässä.

Testamentista, jonka puoliset tahtovat toisilensa tehdä, olkoon voimassa mitä yleinen laki Perintökaarella säätää.

Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista 15 p. Huhtik. 1889 on noudatettava niihin avioliittoihin nähden, joihin vihkiminen on tapahtunut Tammik. 1 p:nä 1890 tahi sen jälkeen. Puolisoihin nähden, joitten onavioliitto rakennettu ennen sannotua päivää, on tätä lakia käytettävä ainoastaan mitä tulee pesäeroa tarkoittavaan oikeudenkäyntiin ja saavutetun pesäeron seurauksiin.

Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista,

annettu 15 p. Huhtik. 1889.

3 Luku.

Miten avioehdot ovat tehtävät ja laissa valvottavat.

1 §. Jos mies ja nainen tahtovat tehdä avioehdon, tehtäköön se ennen vihki-

mistä kirjallisesti, päivä- ja vuosiluvulla, sekä todistajilla vahvistettuna. Kirjoitkoon myös pappi, joka vihkii, todistuksen avioehtokirjaan, että se oli tehty ennen vihkimistä.

Neidon puolesta, joka ei ole yhtäkolmatta vuotta täyttänyt, tehkөөn naittaja ehdon; ottakoon siihen kuitenkin hänen suostumuksensa ja allekirjoituksensa.

2 §. Avioehtokirja on avoinna annettava raastuvanoikeuteen siinä kaupungissa tahi kihlakunnanoikeuteen siinä paikkakunnassa, jossa kuulutus on tapahtunut, viimeistäänkin sinä yleisenä istuntopäivänä tahi niissä määrääkai-sissa käräjissä, jotka tulevat lähinnä kahden kuukauden perästä siitä, jolloin vihkimys tapahtui; ja otettakoon se oikeuden erityiseen, tämmöisistä asioista pidettävään pöytäkirjaan.

Naittajan huolena olkoon, että avioehto, jonka hän on tehnyt, oikein laissa valvotaan.

3 §. Jos mies ja nainen tekevät avio-

ehdon muualla kuin Suomessa ja sitten tulevat tähän maahan, niin pitää avioehto kuuden kuukauden kuluessa sen jälkeen annettaman oikeuteen siinä paikkakunnassa, johon he ensin asettuvat asumaan. Jos he eivät itse tule tähän maahan, vaan tahtovat avioehdon kuitenkin noudatettavaksi sen kiinteän omaisuuden puolesta, joka heillä on tässä maassa. niin on avioehto vuoden ja päivän kuluessa siitä, jolloin vihkimys tapahtui, annettava oikeuteen siinä paikkakunnassa, missä omaisuus on. Ellei niin tapahdu, älköön avioehto semmoisesta omaisuudesta olko voimassa siltä ajalta, joka on kulunut, ennenkuin se oikeuteen annettiin.

4 §. Jos omaisuutta, joka pesään tuodaan, määrätään toisen puolison yksityiseksi omaksi, olkoon puolisollla valta vastaisen selvityksen varaksi antaa kahden uskotun miehen kirjaan luetella ja arvata se omaisuus; ja otettakoon luetelo avioehtokirjaan tahi liitettäköön sii-

hen, sekä pantakoon jälkimäisessä tapauksessa yhdessä avioehdon kanssa oikeuden pöytäkirjaan.

5 §. Älköön avioehtoa tehtäkö muusta, kuin puolisojen naimaosasta ja vaimon yksityisen omaisuuden hallinnosta, niinkuin 1 ja 2 luvussa on sanottu. (Vrt. tämän Lain 1: 4; 2: 3).

6 §. Avioliiton aikana älköön puolisoilla olko oikeutta toisillensa lahjoittaa omaisuutta tahi muuten keskenänsä tehdä välipuhetta omaisuudesta tahi oikeudesta pesässä.

Testamentista, jonka puoliset tahtovat toisillensa tehdä, noudatettakoon, mitä Perintökaarella säädetään.

9 Luku.

Miehen oikeudesta olla vaimonsa edusmiehenä ja huomolahjasta.

Tämän luvun säädökset ovat noudatettavat ennen Tammikuun 1 p. 1879 solmittuihin avioliittoihin nähden.

1 §. Kun mies ja nainen on yhteen vihitty, on mies vaimonsa oikea edusmies ja kantakoon

sekä vastatkoon hänen puolestansa Vaimo kuuluu myös miehensä säätyyn ja tilaan.

2 §. Ennen vihkimistä määrätköön mies, naimoonpa neidon tahi lesken, hänelle jotakin huomenlahjaksi, joko irtainta tahi kiinteätä omaisuutta, mutta ei molempia yhdessä.

3 §. Huomenlahja otettakoon miehen yksityisestä pesäosasta. Jos vaimo ennen miestänsä kuolee, käyköön huomenlahja mitättömäksi. Jos vaimo miehestänsä jääpi eloon, saakoon huomenlahjan maalaisoikeuden mukaan, joko heillä toistensa kanssa on lapsia tahi ei. Jos vaimolla on naimaosa kaupunkilaisoikeuden mukaan, älköön saako huomenlahjaa, milloin hänellä on miehestänsä lapsia.

4 §. Jos huomenlahjaksi on määrätty maalla olevaa maata ja kiinteätä omaisuutta, taikka kaupungissa olevia huoneita ja maata, perittyjä tahi ansaittuja, ja jos siksi riittää kolmas osa siitä miehen irtaimesta ja kiinteästä osuudesta, joka hänen kuollessansa tahi huomenlahjaa otettaissa on velatonta jäljellä, niin saakoon vaimo täyden huomenlahjansa. Jos huomenlahja on suurempi kuin kolmasosa, älköön hänellä kuitenkaan olko oikeutta saada euempää. Jos ei niin paljoa maata ja kiinteätä omaisuutta ole, niin antakoot miehen lapset tahi muut perilliset sen täytteeksi vaimolle irtaimesta tavarasta niin suuren kasvun eli tulon, kuin mitä häneltä puuttuu. Huomenlahjaksi annettuun maahan älköön vaimolla olko muuta kuin viljelys- ja nautinto-oikeus, niin kauvan kuin hän leskenä on ja kun niallisesti elää. Olkoon myös velvollinen pitämään huoneet ja maan voimassa älköönkä huolimattomuudellansa laskeko niitä huononemaan. Vaimon kuoltua taikka toiseen naimiseen mentyä

peräytyköön huomenlahja miehen lapsille tahi muille miehen perillisille.

5 §. Jos huomenlahjaksi on määrätty irtainta tavaraa ja siksi riittää kymmenes osa siitä miehen irtaimesta ja kiinteästä osuudesta, joka hänen kuollessansa on velatonta jäljellä, niin saakoon vaimo täyden huomenlahjansa. Jes se on suurempi kuin kymmenes osa, sovitetaan huomenlahja sen mukaan. Jos ei irtainta tavaraa ole niin paljoa kuin huomenlahjaa sitten pitää olla, niin saakoon vaimo viljelläksensä ja nauttiaksensa huoneita ja maata kaupungissa taikka maalla niin paljon, että se vajaan täyttää, kunnes miehen lapset tahi perilliset lunastavat hänet pois, ja olkoon huomenlahjaksi annettu irtain tavara yaimon ikuinen oma.

6 §. Miehellä ei ole lupa antaa vaimolle huomenlahjaksi enempää, kuin tässä on sanottu, mutta kyllä vähemmän.

7 §. Jos mies kuolee eikä ole huomenlahjaa määrännyt, saakoon vaimo puolen siitä, mitä mies tämän lain mukaan enintänsä voi huomenlahjaksi antaa; ja olkoon lapsilla taikka perillisillä valta antaa se mieltänsä myöten joko irtaimesta tahi kiinteästä omaisuudesta.

K. A. Kesäk. 27 p. 1878 on kumonnut sekä N. K. 9: 2, 3, 4, 5, 6 ja 7 että kaikki mitä laki ja erinäiset asetukset huomenlahjasta sisältävät ja on se voimassa 1 p. Tammi-
mik. 1879, muuttamatta kuitenkaan puolisojen oikeuksia ja velvollisuuksia pesään nähden niissä avioliitoissa, joihin sitä ennen on menty.

N. K. 9: 1 sijasta on voimassa.

Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista,

annettu 15 p. Huhtik. 1889.

2 Luku.

Edusmiehydestä ja oikeudesta pesää hallita.

1 §. Kun mies ja nainen ovat vihityt, on mies vaimonsa oikea edusmies ja kantakoon sekä vastatkoon hänen puolestaan ja hallitkoon pesää, alempana säädetyllä rajoituksella. Myös kuuluu vaimo miehensä säätyyn ja tilaan.

2 §. Ilman vaimon vapaaehtoista suostumusta ja allekirjoitusta kahden todistajan läsnä ollessa, ei miehellä ole valtaa myydä, vaihtaa, lahjoittaa tai pantiksi panna kiinteätä omaisuutta, jossa vaimolla on naimaosa, eikä hänen yksityistä kiinteätä omaisuuttansa, vaikka mies sitä hallitseekin. Jos vaimo on mielipuoli tahi poissa oleva tahi miehensä karannut, olkoon miehellä lupa

myydä tahi pantiksi panna sitä kiinteätä omaisuutta, josta ylempänä on mainittu, mutta vaimon yksityisen kiinteän omaisuuden myymiseen tahi panttaamiseen pitää miehellä olla vaimon lähimmäisten sukulaisten neuvo ja suostumus. Jos toisin tehdään, olkoon luovutus tahi panttaus mitäfön, jos vaimo siitä kantaa yön ja vuoden kuluessa tiedon saatuansa. Jos vaimo kuolee, eikä ole puhevaltaansa menettänyt, olkoon hänen perillisillänsä siihen sama oikeusaika hänen kuolemastansa lukien.

3 §. Vaimo hallitkoon, mitä hän omalla työllään voi ansaita. Avioehdon kautta annettakoon hänelle valta hallita yksityistä kiinteätä ja irtainta omaisuutta; ja on sellainen avioehto käsittävä myöskin omaisuuden tuloa.

Jos vaimon työ- ansio tai hänen hallitsemansa yksityisen omaisuuden tulo on muuksi tavaraksi muutettu, hallitkoon vaimo sitäkin.

Vaimolla olkoon valta kantaa ja vas-

tata, kun asia koskee omaisuutta, jota hän hallitsee.

4 §. Jos vaimo on lahjan tahi testamentin kautta saanut omaisuutta sillä ehdolla, että se on oleva hänen yksityistä omaisuuttansa, ja jos samalla määräys on tehty sellaisen omaisuuden hallinnosta, olkoon se noudatettavana.

5 §. Vaimo älköön miehensä suostumuksetta tehkö velkaa, paitsi kun hän hallitsee kiinteätä omaisuuttansa taikka asiannukaisen ilmoituksen tehtyään harjoittaa elinkeinoa.

Näissä tapauksissa vastatkoon vaimo myös asioissa, jotka sellaista velkaa koskevat.

6 §. Älköön vaimo miehen suostumuksetta ja valtuudetta myykö, vaihetako, lahjoittako tahi pantiksi pankko omaisuutta, jota hän ei hallitse. Jos mies on mielipuoli tahi poissa oleva tahi vaimostansa karannut, ja jos vaimo silloin asuu lapsineen kotona ja tarvitsee elatusta itsellensä ja heille, taikka jos

lapsetonnakin ei voi muutoin itseänsä elättää, taikka jos muu hätä ahdistaa; niin on hänellä lupa myydä tarpeeksensa; mutta kiinteän omaisuuden myymiseen pitää hänellä olla lähimmäisten sukulaisten neuvo ja suostumus. Jos toisin tehdään, olkoon miehellä valta purkaa ja peräyttää vaimon kanssa tehty kauppa, niinkuin Kauppakaassa on säädetty.

7 §. Jos vaimo tuhlaamisen tahi muun syyn tähden havaitaan kykenevämmäksi tavaraansa hoitamaan, määrätköön oikeus hänen miehensä tahi toisen uskotun miehen tavaraa hallitsemaan. Sellaisen määräyksen julistuttakoon oikeus heti virallisissa sanomalehdissä.

Mitä tulosta ei tarvita omaisuuden kunnossa pitoa ja hoitoa varten, on muun yhteisen pesän kanssa hallittava. Älköön uskottu mies myykö tahi pantiksi pankko vaimon kiinteätä omaisuutta tämän lähimmäisten sukulaisten neuvotta ja oikeuden suostumuksetta.

Uskotun miehen velvollisuudesta tehdä

hallinnostaan tiliä noudatettakoon, mitä holhoojan tilinteko-velvollisuudesta on säädetty.

10 Luku,

Naimaosasta pesässä.

Tämän luvun kaikki säädökset koskevat sellaisten aviopuolisojen omaisuussuhteita, joitten avioliitto on alkanut ennen Tammik. 1 p. 1879. 1: 7 alkuperäisessä muodossaan järjestävät kuitenkin myös omaisuussuhteita niissä avioliitoissa, jotka ovat alkaneet vuosina 1879—1889.

1 §. Kun mies ja nainen on yhteen vihitty, on kummallakin naimaosa pesässä.

2 §. Maalaisoikeuden mukaan saa vapaasu-
kuinen mies ja talonpoika naimaosakseen kaksi kolmannelta ja vaimo yhden kolmanneksen kai-
kesta irtaimesta tavarasta, mitä he maalla tai kaupungissa omistavat taikka omakseen saavat, ja kaikesta maalla olevasta kiinteästä, jonka he avioliiton aikana yhdessä ansaitsevat. Mutta ei miehellä eikä vaimolla ole naimaosaa sellaisiin maihin, huoneisiin ja vesilaitoksiin, olkootpa ne omalle tai muiden maalle rakennetut, jotka toinen ennen avioliittoa tai sen aikana on perinyt taikka ennen ensainnut. Kaikki niistä lähtevä vuotinen tulo ja tuotto luettakoon kuitenkin irtaimeksi tavaraksi.

3 §. Jos heillä ennen naimista on maata, huoneita, talo, talonasema taikka vesilaitos kau-

pungissa tahi kaupungin maalla, taikka jos he avioliiton aikana ovat ne perineet tahi ansainneet, niin olkoon naimaosa kaupunkilaisoikeuden mukainen.

4 §. Pappissäätöyn kuuluvien, joko maalla tahi kaupungissa asuvien naimaosa olkoon puoli irtaimesta tavarasta, niin myös kaupungissa olevista huoneista ja talonasemasta sekä siitä maalla olevasta maasta, jonka he avioliiton aikana ovat ansainneet. Mutta siihen maalla olevaan maahan, jonka toinen on perinyt tahi ennen avioliittoa ansainnut, ei ole toisella naimaosaa.

5 §. Kaupunkilaisoikeuden mukaan porvarin ja kaupungissa asuvan aatelittoman naimaosa on puoli kaupungissa olevasta peritystä ja ansaitusta maasta ja huoneista sekä kaikesta maalla ja kaupungissa olevasta irtaimesta tavarasta. Mutta siihen, mitä he maalla omistavat tahi omakseen saavat, olkoonpa se maata tahi kiinteätä omaisuutta, eläimineen ja peltokaluineen, on naimaosa maalaioikeuden mukainen.

6 §. Jos porvari tahi aateliton avioliiton aikana muuttaa kaupungista ja asettaa pesänsä ja asuinpaikkansa maalle, taikka jos aateliton tulee vapaasukuiseksi, olkoon naimaosa se, mikä 1 ja 2 §:ssä on säädetty. Jos talonpoika muuttaa kaupunkiin, olkoon laki niinkuin 5 §:ssä sanotaan.

7 §. Nainen, jonka tuomari on aviovaimoksi julistanut, saakoon vihkimättäkin naimaosan miehen pesään. Jos mies vastahakoisuudesta karttaa vihkimistä, menettäköön vaimon omaisuuteen saamansa naimaosan, ellei itseänsä ojenna ja vaimoon vihitytä.

K. A. Kesäk. 27 p. 1878 koskee niitä avioliittoja, jotka ovat alkaneet 1 p. Tam-

mik. 1879 ja sen jälkeen, mutta ennen samaa päivää 1890 ja sen kautta on kumottu alkuperäisen tekstin 3—6 §§.

2 § Miehellä ja vaimolla on, missä ei avioehtoa laillisesti tehty ole, naimaoikeus puoleksi kummallakin kaikkeen siihen irtaimen tavaraan sekä siihen kiinteään omaisuuteen kaupungissa tai kaupungin maalla, mitä heillä on taikka he saada voivat, niin myöskin siihen kiinteään omaisuuteen maalla, jonka avioliiton aikana yhdessä ansainneet ovat. Siihen kiinteään omaisuuteen maalla, jonka mies tai vaimo ennen avioliittoa tai sen aikana on perinyt taikka ennen ansainnut, ei toisella aviopuolisolla ole naimaoikeutta; kaikki niistä lähtevä vuotuinen tulo ja tuote luettakoon kuitenkin irtaimeksi tavaraksi. Jos avioliiton aikana tavaraa, lahjan taikka testamentin kautta, annetaan toiselle aviopuolisolle sillä ehdolla, että se on oleva miehen tai naisen yksityisenä omaisuutena, niin älköön myöskään toinen aviopuoliso siihen tavaraan naimaoikeutta nauttiko.

Avioliittoihin nähden, jotka ovat alkaneet jälkeen vuoden 1889 on naimaosasta voimassa Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista 15 p. Huhtik. 1889, jonka tähän soveltuvat säädökset kuuluvat:

1 Luku.

Naimaosasta pesässä.

1 §. Kun mies ja vaimo ovat vihityt, on kummallakin naimaosaa pesässä.

2 §. Puolisoilla on naimaosa, puoliksi kummallakin, pesän irtaimessa omaisuudessa sekä kiinteässä omaisuudessa kaupungissa, niin myös siinä maalla olevassa kiinteässä omaisuudessa, jonka he avioliiton aikana ansaitsevat.

3 §. Siinä kiinteässä omaisuudessa maalla, jonka mies tahi vaimo ennen avioliittoa tahi sen aikana on perinyt tahi ennen ansainnut, ei toisella puolisoilla ole naimaosaa. Älköön kumminkaan karjaa ja peltokaluja luettako kiinteään omaisuuteen.

Älköön myöskään puoliso nauttiko naimaosaa siinä tavarassa, joka lahjan tahi testamentin kautta on toiselle puolisolle annettu sillä ehdolla, että se on oleva hänen yksityistä omaisuuttansa.

4 §. Jos ennen avioliittoa on tehty avioehto siitä naimaosasta, joka kumpaisellakin puolisoilla on pesässä oleva, olkoon se noudatettavana, ei kuitenkaan niiden vahingoksi, joilla siihen aikaan

kuin ehdosta suostutaan, on parempi oikeus omaisuuteen.

Avioehdon kautta älköön yksityiseksi omaksi määrättäkö munta omaisuutta, kuin mitä puolisollla on ennen avioliittoa ollut tahi mitä sen aikana perinnön, lahjan tahi testamentin kautta saattaa puolisolle tulla. Älköön myöskään avioehdon kautta perimysmaata maalla yhteiseksi omaisuudeksi tehtäkö.

5 §. Jos puolison yksityistä omaisuutta on avoiliiton aikana myyty tahi muulla tavoin muunnettu, on se, mitä siten on sijaan tullut, pidettävä yksityisenä omaisuutena.

6 §. Kaikki tulo, joka avioliiton aikana puolison yksityisestä omaisuudesta lähtee, olkoon yhteistä.

7 §. Nainen, jonka tuomari on aviovaimoksi julistanut, saakoon vihkimättäkin naimaosan miehen pesässä. Jos mies vastahakoisuudesta karttaa vihkimistä, menettäköön naimaosan vaimon

tavaraan, ellei hän itseänsä ojenna ja vaimon kanssa vihityksi tule.

Niin sanottuja *epätäydellisiä avioliittoja*, olkoot alkuisin miltä ajalta hyvänsä, koskevat N. K. 3 Luvun 9 ja 10 §§, jotka kuuluvat:

9 §. Jos mies makaa morsiamensa, niin se on avioliitto, joka on vihkimisellä päätettävä, joko kihlaus on tehty ehdoilla tahi ehdoitta, vaikka niitä ehtoja ei olisikaan täytetty. Jos mies karttaa vihkimistä ja pysyy vastahakoisena, julistettakoon nainen hänen aviovaimoksensa ja saakoon täyden naimaosan miehen omaisuuteen niinkuin tämän Kaaren 10 Luvussa sanotaan. Jos nainen sen tekee, olkoon sama laki.

10 §. Jos mies aviolupauksin makaa naisen, ottakoon hänet vaimoksensa, milloin nainen vaatii ja hänen isänsä ja äitinsä siihen suostuvat. Jos mies on vastahakoinen, käyköön niinkuin edellä on sanottu. Jos hän kieltää lupauksensa, tuomitkoon siitä oikeus. Jos lupaus pysyväksi päätetään, tai jos mies on naisen morsiamenansa kirkkoon ottanut, niin älköön hänellä sitten olko valtaa sitä lupausta rikkoa, vaikka nainen tahtookin avioliitto-oikeudestansa luopua.

Jos nainen on maattu ja sanoo sen tapahtuneen aviolupauksin, ja jos makaaja sen kieltää, niin tuomitkoon siitä sen paikkakunnan Oikeus, jossa nainen on maattu. O. K. 10: 9.

II Luku.

Miten mies saa vaihettaa, pantiksi panna tai myydä vaimon kiinteätä omaisuutta; miten heidän velkansa on maksettava; ja milloin vaimo saapi tehdä kaupan.

Tämän luvun kaikki säädökset koskevat sellaisten aviopuolisoitten hallinto-oikeutta pesään ja velkasuhteita, joitten avioliitto on alkanut ennen 1 p. Tammik. 1879. 1 ja 3—6 sekä 8 §§ alkuperäisessä muodossaan järjestävät kuitenkin myös aviopuolisoitten hallinto-oikeutta pesään ja velkasuhteita niissä avioliitoissa, jotka ovat alkaneeet vuosina 1879—1889.

1. §. Vaimon kiinteätä, maalla olevaa omaisuutta tai kaupungissa olevaa maata ja huoneita ei miehen ole lupa vaihettaa, pantiksi panna tai myydä, joko heillä toistensa kanssa on lapsia tai ei, jollei vaimo, kahden uskottavan miehen läsnä ollessa, vapaaehtoisella lupauksella ja allekirjoituksella taikka oikeuden edessä suusamalla siihen suostu.

2 §. Jos mies tahi vaimo ennen avioliittoa on tehnyt velkaa, maksakoon sen kumpikin entisestä omaisuudestaan. Siinä tapauksessa älköön miehen omaisuudella maksettako vaimon velkaa eikä vaimon omaisuudella miehen velkaa, olkoopta maalais- tahi kaupuakilais-oikeuden alaisia. Jos velallisen omaisuus ei riitä maksoksi, menköön siihen hänen naimaosansa pesästä. Mutta älköön toisen puolison erikoismaan tuloa ja tuottoa otetako toisen puolison velan maksoksi enempää, kuin mitä jo on pesään tullut tahi olisi pitänyt tulla siihen aikaan, jolloin velallinen omaisuudesta luopuu, ja se tehtäköön vaan kerta eikä useammin, ja ainoastaan sikäli kuin velallisella on naimaosa siinä.

3 §. Jos molemmat taikka vaan toinen on tehnyt velkaa avioliiton aikana tahi kihlaus- ja hääkuluihin, maksettakoon se jakamattomasta irtaimesta tavarasta ja ansiomaasta sekä molempain kaupungissa olevista huoneista ja omaisuudesta. Jollei se koko velan maksoksi riitä, täytettäköön vajaa molempain yksityisestä, maalla olevasta perimysmaasta ja erikoiskiinteästä, sikäli kuin kummallakin on osa velkaan ja aviopesään. Jos ainoastaan toisella on erityistä maata, ja se on miehen, maksakoon hän perimysmaastansa, mikäli se riittää, sen mikä puuttuu ja maksettava on. Jos se on vaimon, maksakoon hän vaan oman velkaosansa, jolleivät mies ja vaimo, kumpikin omasta ja toistensa puolesta, ole velan maksoon sitoutuneet.

4 §. Jos velka on syntynyt miehen tahi vaimon erityisestä syytä ja menetyksestä, ilman toisen hyötymistä ja osallisuutta, älköön syyttömän kiinteätä omaisuutta tahi pesäosuutta otetako sellaisen velan maksoksi, sillä kukin kärsi-

köön teostansa yksin älköönkä toisen osaa hukatko.

5 §. Jos toinen avioliiton aikana on maksanut yksityisen velkansa yhteisestä pesästä, niin luettakoon se perittäissä tahi jaettaissa pois hänen omasta osastansa.

6 §. Vaimo älköön ilman miehensä suostumusta ja valtuutta tehkö kauppaa kiinteästä tahi myykö muuta pesän irtainta tavarata, kuin mikä myytäväksi on pantu, paitsi jos mies on mieli-puoli, poissa oleva tahi vaimostansa karannut. Jos vaimo silloin asuu lapsineen kotona ja tarvitsee elatusta itsellensä ja heille, taikka jos hän on lapseton eikä voi muutoin itseänsä elättää, taikka jos muu hätä ahdistaa, niin on hänellä lupa myydä tarpeeksensa; mutta kiinteän omaisuuden myymiseen pitää hänellä olla lähimpien sukulaisten neuvo ja suostumus. Jos tosin tehdään, olkoon miehellä valta purkaa ja peräyttää vaimon kanssa tehty kauppa, niinkuin Kauppa-kaaressa sanotaan.

7 §. Jos mies on myynyt vaimonsa tahi vaimo miehensä erikoismaata yksityiseksi hyödyksensä, antakoon korvaukseksi saman verran omasta erikoisesta maastansa. Jos sellaista maata on myyty heidän molempain hyödyksi, korvatkoon sen kumpikin maastansa, mies kaksi osaa ja vaimo kolmannen. Jos maata ei ole, korvatkoot irtaimesta tavarasta.

8 §. Jos ei ole maata eikä irtainta tavaraa, ja vaimon maa on hänen suostumuksellansa myyty, niinkuin edellä on sanottu, olkoon hänen oma vahinkonsa. Jos mies ilman vaimonsa lupaa ja suostumusta on vaimon maan myynyt, hakekoon vaimo oikeuden kautta sen takaisin yön ja vuoden kuluessa, tiedon siitä saatuansa; ja joka

laittomasti osti, syyttäköön itseänsä. Jos vaimo ennen miestänsä kuolee, on vaimon perillisillä kanneaikaa yö ja vuosi, vaimon kuolemasta lukiens.

K. A. Kesäk. 27 p. 1878 koskee niitä avioliittoja, jotka ovat alkaneet vuosina 1879—1889, ja sen kautta on kumottu 2 ja 7 §§, jotka tässä A:ssa kuuluvat:

2 §. Sen velan, jonka mies tahi vaimo ennen avioliittoa tehnyt on, maksakoon kumpikin entisestä tavarastansa. Sellaisessa tilassa älköön miehen tavaralla maksettako vaimon velkaa, eikä vaimon tavaralla miehen velkaa. Jos velallisen tavara ei riitä maksoon, menköön siihen hänen naimaosansa pesästä. Mutta älköön kummankaan erikoismaasta juoksevaa tuloa ja tuotetta otettako toisen puolison velan maksoksi enemältä, kuin mitä jo on pesään tullut, tahi olisi tulla pitänyt siihen aikaan, jolloin velallinen tavarastansa luopuu, ja se vaan kerran, eikä useammin, ja ainoastansa sikäli kuin velallisella, naimaoikeutensa jälkeen, siihen on osaa.

7 §. Jos mies on myynyt vaimonsa tahi vaimo miehensä erikoismaan yksityiseksi hyödyksensä, antakoon saman verran palkkioksi omasta erikoisesta maastansa. Jos sellaista maata heidän molempain hyödyksensä myyty on, palkitkoon sen kumpikin maastansa puoleksi. Jos maata ei ole, palkitkoot irtaimesta tavarasta.

Avioliittoihin nähden, jotka ovat alkaneet Tammiik. 1 p. 1890 ja sen jälkeen on voimassa Laki aviopuolisojen omaisuus- ja

velkasuhteista 15 p. Huhtik. 1889, jonka tätä koskevat säädökset kuuluvat:

2 Luku.

Edusmiehyydestä ja oikeudesta pesää hallita.

Katso N. K. 9. Luku.

4 Luku.

Puolisojen velasta.

1 §. Jos mies tahi vaimo on tehnyt velkaa ennen avioliittoa, maksakoon kumpikin velkansa siitä tavarasta, joka hänellä sitä ennen oli. Jos se tavara ei riitä, menköön se yksityinen omaisuus, jonka velallinen puoliso on avioliiton aikana perinyt tahi ansainnut, ja sitten hänen naimaosansa muussa tavarassa velan maksoon.

2 §. Velka, joka on avioliiton aikana tehty ja jonka maksoon molemmat puolisot ovat sitoutuneet, on yhteisestä omaisuudesta maksettava. Jos se ei riitä koko velan maksoksi, täytettäköön vajuus mo-

lempain yksityisestä omaisuudesta sen osan suhteen, joka kummallakin on yhteisessä pesässä. Jos jommallakummalla ei ole yksityistä omaisuutta osansa täyteen maksoon, menköön toisen omaisuus, mikäli se riittää, jälellä olevan velan maksamiseksi.

Sama olkoon laki, jos vaimo miehen suostumuksella on avioliiton aikana tehnyt velkaa pesän hyväksi.

3 §. Jos mies on tehnyt velkaa avioliiton aikana, eikä vaimo ole sen maksoon sitoutunut, on se maksettava sillä yhteisellä tavaralla, jota mies hallitsee, sekä myöskin, jos se ei riitä, miehen yksityisellä omaisuudella. Ellei tämä riitä, menköön se yhteinen tavara, jota vaimo hallitsee, velan maksoon.

4 §. Jos vaimo on muulla tavoin, kuin 2 §:ssä sanotaan, tehnyt velkaa avioliiton aikana, maksettakoon se sillä tavaralla, jota vaimo hallitsee; kuitenkin suoritetaan sakko ja vahingonkorvaus myös sellaisesta yhteisestä ja vaimolle

yksityisesti kuuluvasta omaisuudesta, jota mies hallitsee.

5 §. Jos velka on tullut miehen tahi vaimon erinäisestä syystä ja menetyksestä, ilman toisen hyötymistä ja osallisuutta, älköön syyttömän pesäosuutta sellaisen velan maksoksi otettako, sillä kukin kärsiköön työstänsä yksin, ja älköön toisen osaa hukatko.

6 §. Älköön puoliso ulosoton tapautuessa toisen puolison velan maksoksi, sen nojassa mitä 1, 3 ja 5 §:ssä on säädetty, ottako erilleen muuta kuin yksityisen omaisuutensa; ja älköön ulosottoa toimitettaessa yhteisen velan maksoksi 2 §:ssä säädetty maksojärjestys velkojaa vastaan voimassa olko.

Jos konkurssi syntyy puolisojen pesässä, älköön myöskään nyt mainittuja säännöksiä, ellei pesäeroa haeta niinkuin 5 luvussa sanotaan, käytettäkö velkojia vastaan, mitä muuhun tavaraan tulee, kuin yksityiseen kiinteään omaisuuteen ja siihen vaimon yksityiseen irtaimeen

tavaraan, joka on miehen hallinnon alaisuudesta eroitettu.

7 §. Jos yhteistä omaisuutta on mennyt jommankumman puolison sellaisen velan maksoon, josta 1 tahi 5 §:ssä mainitaan, tahi jos sitä on toinen puoliso käyttänyt sellaiseen yksityisen omaisuutensa parannukseen, joka ei ole luettava sen kunnossapitoon ja hoitoon kuuluvaksi; silloin pitää pesää jaettaessa sen puolison, joka siten on nauttinut yksityistä etua yhteisestä tavarasta, osastansa yhteisessä pesässä ja, ellei se riitä, yksityisestä omaisuudestansa antaa toiselle puolisolle vastiketta siihen määrään, että se vastaa tämän naimaosaa siinä, mitä sillä tavoin on pesästä mennyt. Jos se velka, jonka toinen puoliso on ennen avioliittoa tehnyt, on määrältänsä suurempi kuin sen tavarain arvo, jonka sama puoliso yhteisenä omaisuutena on pesään tuonut, ja jos velka sittemmin on yhteisellä tavaralla maksettu, niin älköön annettako vastiketta enemmältä, kuin mitä

ylijäämästä toisen puolison naimaosalle tulee.

8 §. Jos toisen puolison yksityistä omaisuutta on käytetty toisen puolison hyväksi yksinään, joko sitten sellaisen velan maksoon, josta 1 tahi 5 §:ssä mainitaan, tahi muuten sillä tavoin kuin 7 §:ssä sanotaan, niin pitää pesää jaettaessa sen puolison, jonka hyödyksi omaisuus siten on käytetty, antaa vastiketta naimaosastansa ja, tarvittaessa, yksityisestä omaisuudestaan.

9 §. Jos mies, vaimonsa tahtomatta ja tietämättä, on käyttänyt hänen yksityistä omaisuuttansa pesän yhteiseksi hyödyksi, taikka jos yksityistä omaisuutta on käytetty sellaisen velan maksoon, josta 2 §:ssä mainitaan, on siitä vastiketta otettava yhteisestä tavarasta. Ellei tämä riitä, pitää sen puolison, joka siten toisen yksityisestä omaisuudesta on etua nauttinut, yksityisellä omaisuudellaan täyttämän niin suuri osa vajaudesta, kuin hänen naimosaansa vastaa.

Muissa tapauksissa, jolloin yksityistä omaisuutta on myyty tahi muuten käytetty yhteiseksi hyödyksi, on siitä vastiketta tuleva ainoastaan yhteisestä omaisuudesta.

10 §. Vastikkeesta, joka 7, 8 tahi 9 §:n mukaan on suoritettava, älköön puoliso vastatko muulla omaisuudella kuin sillä, joka pesää jaettaessa siihen kuuluu.

Ennen vuotta 1890 alkaneita avioliittoja koskee Knk. S. Maalisk. 23 p. 1807, 2 k, joka kuuluu:

Kun mies, N K. 11: 1 säännöksen mukaan, kielletään vaihttamasta, pantiksi panemasta tahi myymästä vaimon kiinteätä, maalla olevaa omaisuutta, niin sillä ei sovi ymmärtää vaimon naimaosaa siihen kiinteään omaisuuteen, jonka mies edusmiehenä on avioliitossa vaimon kanssa ansainnut; vaan sillä ymmärretään sellaista maata, johon mies ei voi saada mitään naimaosaa, ja joka siis on vaimon yksityinen omaisuus.

12 Luku.

Pesän ostttamisesta ja laittomasta yhteenasettamisesta ennenkuin toiseen naimiseen meunään.

1 §. Ei leskimiehen eikä leskivaimon ole lupa mennä toiseen naimiseen, ennenkuin pesä on ositettu hänen ja lasten tahi muiden perillisten välillä, joko ne ovat täysivaltaiset tahi vajavaltaiset. Jos joku sen tekee, menettäköön lapsille tahi perillisille kolmanneksen entisestä naimisesta olevata pesäosaansa ja osittakoon kuitenkin pesän lain mukaan.

Kun perintö on jaettava, määrätkööt perilliset sitä varten päivän ja kokoontukoot siihen paikkaan, missä jako on toimitettava. Jos he eivät niistä sovi, määrätköön tuomari perillisille jaon ajan ja paikan. Jos joku heistä on niin kaukana, ettei hänelle taikka häneltä voida varmaa tietoa saada, määrätköön tuomari jonkun valvomaan poissa olevan oikeutta. P. K. 12: 1.

Jos mies taikka vaimo jää eloon, ottakoon ensin etuosansa ja sitten, arvalla, naimaosansa pesästä. Jos vaimo on eloon jäänyt, nauttikoon myös »huomenlahjansa» miehen osasta, sen mukaan kuin Naimiskaassa on säädetty. Perilliset jakakoot sitten perinnön keskenänsä. P. K. 12: 3.

3 §. Älköön leskimies tahi leskivaimo toiseen naimiseen menkö, ennenkuin

on ollut leskenä, mies puolen vuotta ja vaimo vuoden. Kihlakumppanien ei myöskään ole lupa ennen vihkimistä yhteen muuttaa ja yhdessä asua.

13 Luku.

Avioerosta; ja miten aviosta eronneiden lapsia on kasvatettava.

1 §. Jos mies tekee huorin, ja vaimo ei tahdo hänen rikostansa anteeksi antaa eikä ole, tiedon siitä saatuansa, vuodeyhteyttä hänen kanssansa pitänyt, niin tapahtukoon avioero, ja mies menettäkään vaimolle puolen naimaosaansa pesästä. Jos vaimo sen tekee, olkoon sama laki, »ja hän menettäkään huomenlahjansakin». Jos molemmat ovat huorin tehneet, eikä toinen ennen ole toisen kanssa sovintoa tehnyt, älköön heidän avioliittoansa purettako.

4 §. Jos mies häijyydestä ja ynseydestä luopuu ja karkaa vaimostansa ja menee ulkomaalle siinä mielessä, ettei

enää ole ja asu hänen kanssansa, niin älköön hänellä olko oikeutta hallita pesäosaansa tahi kiinteää omaisuuttansa. Jos vaimo tahtoo hänestä erota, kutsuttakoon hänet tuomarin haasteella oikeuteen. Jollei tiedetä, missä mies oleskelee, tiedustelkoon tuomari häntä kuuluttamalla kaikissa kihlakunnan kirkkoissa, tahi kaupungissa, jos mies on siellä asunut, niin myös sitä lähimmissä pitäjissä, ja pankoon hänelle yön ja vuoden määräjän. Jos hän ei sillä ajalla palaa, tuomitkoon tuomari eroon, ja mies menettäköön kaiken pesäosansa. Sama laki olkoon, jos vaimo karkaa miehestänsä.

Jos ylkä karkaa morsiamestansa, jonka on maannut, käyköön niinkuin 13 Luvussa aviomiehestä ja vaimosta säädetään. N. K. 3: 11.

Jos mies karkaa vaimostansa taikka vaimo miehestänsä, ja jos syyllisen olopaikka tiedetään, haastettakoon hän siihen Oikeuteen, jonka piirissä syytön silloin asuu. Jos karanneen olopaikkaa ei tiedetä, käy-

köön niinkuin Naimiskaaren 13 Luvun 4 §:ssä on sanottu. O. K. 10: 10.

5 §. Mitä vaimostansa luopunut ja karannut mies on lain mukaan menettänyt, nauttikoon vaimo niin kauvan kuin naimatonna on, niin myös hyödyn ja tulon miehen kiinteästä omaisuudesta. Jos vaimo menee toiseen naimiseen, älköön saako enempää kuin minkä hän naimisensa kautta oli saanut, vaan miehen osa menköön lapsille. Olkoon lapsilla myös oikeus, miehen poissa ollessa, nauttia hänen yksityistä kiinteätä omaisuuttansa. Jollei lapsia ole, älköön vaimo antako mitään pois irtaimesta ja ansaitusta omaisuudesta. Jos vaimo rikkoo, käyköön hänenkin osansa ja omaisuutensa niinkuin on sanottu.

6 §. Jos mies toimiensa vuoksi lähtee vattakunnasta sotaan, kaupalle tahi muille tarpeellisille asioille, ja on sitten kauvan poissa eikä anna vaimollensa tietoa missä oleskelee, niin vaimo, jos voipi siitä tiedon saada, ilmoittakoon

sen tuomarille, ja tuomari määrätköön miehelle ajan kotiin palata. Jos miehellä on laillinen este, odottakoon vaimo hänen kotiintuloansa. Jos hän ei laillista estettä näytä eikä kuitenkaan tahdo tulla, tutkikoon tuomari, onko heidän yhdessä elettävä. Jos vaimo on siivosti ja kunniallisesti elänyt, olkoon hänellä lupa mennä toiseen naimiseen, vuoden kuluttua siitä ajasta lukien, joka miehelle on haastekirjassa määrätty, ja antakoon kapituli vaimolle erokirjan entisestä miehestä. Jos mies syyttää vaimoansa irrtaisuudesta tahi muusta sopimattomasta elämästä ja sentähden ei tahdo takaisin tulla, mutta hänellä ei ole täyttä todistusta siihen, niin tuomari kuitenkin tuomitkoon eroon. Jos laillinen todistus ilmi tuodaan, käyköön niinkuin huoruudesta on ennen sanottu. Jos ei ole toivoa saada tietää, vieläkö poismennyt on elossa tahi missä hän oleskelee, ja jollei hän kuuden vuoden kuluessa palaa, myöntäköön tuomari toisen naimisen,

sittenkuin miestä on kuulutuksella tiedusteltu. Tuomarilla olkoon myös valta lyhentää tätä aikaa, jos siihen on otollista syytä. Jos entinen mies sitten palaa kotiin ja täysillä todistuksilla näyttää olleensa laillisesti estetty eikä voineensa antaa itsestänsä tietoa, niin saakoon vaimonsa takaisin, ja se toinen mies erotkoon, jolleivät keskenänsä toisin sovi, ja eronneella olkoon valta mennä toiseen naimiseen.

Laki kadonneen henkilön julistamisesta kuolleeksi, annettu 23 p. Huhtik. 1901 on, kumoten N. K. 5: 3, mikäli se koskee avioliiton purkamista, siinä pykälässä mainitulla edellytyksellä, muuttanut tämän kaaren 13 Luvun 6 §:n jälkimmäisen osan. Katso Liite.

Jos entinen mies tahi vaimo tulee takaisin, purkautuu jälkimmäinen avioliitto, elleivät he toisin sovi; ja se mies tahi vaimo, jonka erota täytyy, saakoon pesästä takaisin kaikki, mitä on siihen tuonut, niin myös osansa siitä, mitä he avioliiton aikana omalla toimellansa ovat koonneet. Jos vaimo on se, jonka erota täytyy, saakoon

siihen lisäksi huomenlahjansa. Jos lapsia on siinä avioliitossa, joka puretaan, ja äiti tahtoo ottaa ne kasvattaaksensa, tutkikoon tuomari, onko hänessä niiden hoitajata, ja määrätköön sitten heidän välillensä, paljoko isän tulee vuosittain siihen antaa. Näin erotetut puoliset älkööt nauttiko toistensa pesään ja omaisuuteen muuta oikeutta, kuin tässä on sanottu. N. K. 5: 3.

Eriuskolaisiin nähden säätää K. A. niistä kristityistä uskontokunnista Suomenmaassa, jotka ovat muuta protestanttista uskonoppia kuin evankelis-lutherilaista, annettu 11 p. Marrask. 1889.

12 §. Jos tuomitaan eron kihlauksesta tahi avioliitosta muun protestanttisen uskonopin tunnustajia kuin evankelis-lutherilaisen, olkoon tuomio tahi päätös erokirjan voimainen.

Jos näissä tapauksissa toinen kihlakumppaneista tahi puolisoista on evankelis-lutherilaista uskoa, meneteltäköön yleisen lain mukaisesti.

7 §. Jos kihloissa oleva mies tahi vaimo on luvattomasti sekaantuneet johonkuhun muuhun, ja se vihkimisen jälkeen tulee ilmi, käyköön eron ja naimaosan niinkuin 1 §:ssä on sanottu. Jos

vihkimisen jälkeen näytetään, että toinen on vaimon ennen kihlausta maannut, ja mies ei tahdo sitä hänelle anteeksi antaa, vaan laillinen ero tapahuu, niin saakoon mies takaisin kaikki, mitä on myötänsä pesään tuonut, mitä on kihlaamiseen ja häihin kuluttanut, ja kaikki, mitä on vaimolle antanut; pitäköön myös mitä vaimolta on saanut.

8 §. Jos mies tahi vaimo on luonnostansa viallinen ja avioliittoon peräti sopimaton, taikka jos jompaakumpaa vaivaa parantumaton tarttuva tauti, ja hän sen salaamalla petollisesti houkuttelee toisen avioliittoon kanssansa, niin, jos se todeksi näytetään, purettakoon avioliitto, ja syyllinen älköön saako naimaosa pesästä; korvatkoon myös vahingon ja rangaistakoon niinkuin muusta petoksesta tuonnempänä säädetään.

14 Luku.

Miehen ja vaimon välisestä riidasta ja eripuraisuudesta, sekä vuode ja asumuserosta.

1 §. Jos viha ja katkeruus saapi miehen ja vaimon välillä semmoisen vallan, että he varotettuakaan eivät voi sopia, tutkikoon oikeus, onko toisessa vaiko molemmissa siihen syy, ja vetäköön syylinen pesäosastansa sakkoa, ensi kerralta viisikolmatta talaria ja toiselta kerralta kaksi sen vertaa. Jos toisessa on enemmän, toisessa vähemmän syytä, sovitettakoon rangaistus sen mukaan. Jos eivät siitäkään ojennu, tuomitkoon Oikeus heidät joksikin ajaksi vuode ja asumuseroon.

2 §. Jos mies tahi vaimo vihasta tahi ilkeydestä itse eroaa toisensa vuoteesta ja asumuksesta, ja oleskelee tässä maassa, poissa kodistansa ja aviopuolisostansa, taikka jos mies ajaa vaimonsa tahi vaimo miehensä pois kodista ja pesästä, ja hallitsee siinä molempain omaisuutta ja tavaraa, niin vetäköön sakkoa niinkuin edellisessä §:ssä on sanottu ja korvattakoon vahingon.

15 Luku.

Miten vuode- ja asumuseroon laillisesti tuomittuin aviopuolisoin pesää ja lapsia on hoidettava.

1 §. Jos mies ja vaimo laillisesti määrätään vuode- ja asumuseroon, ja miehen on siihen syy, niin jääköön vaimo omaisuuden kanssa pesään. Jos heillä toistensa kanssa on lapsia, pitääköön vaimo ne tykönänsä. Jos vaimo ei ole sovelias niitä ja pesää yksinänsä hoitamaan, määrätköön tuomari hänelle neuvonantajat ja apumiehet, ja tutkikoon mitä miehelle, pesän varain mukaan, on tuleva elatukseen ja muihin tarpeisiin, jollei hän palveluksella ja taidollansa voi itseänsä elättää. Jos pesässä ei ole muuta kuin tulo miehen erikoismaasta tahi mitä hänen palkastansa ja työstänsä lähtee, nauttikoon vaimo lapsineen kaksi kolmatta osaa siitä, ja mies elatukseksensa ja tarpeiksansa kolmanneksen. Jos vaimon on syy eroon. älköön hän

pesää hallitko vaan tuomari tutkikoon mitä miehen tulee hänelle elatukseksi antaa, jollei hän voi itseänsä kunniallisesti elättää.

2 §. Jos he molemmin ovat eroon syypäät, hoitakoon se pesää ja lapsia, joka siihen on soveliaampi,⁸ ja toinen saakoon siitä elatukseksensa minkä tuomari tutkii varain sietävän. Jos he ovat siihen yhtä soveliaat, olkoon mies lähempi. Jos ei kumpikaan ole sovelias, määrätköön tuomari kaksi luotettavaa miestä lasten ja omaisuuden hoitajiksi, ja saakoot mies ja vaimo lapsineen siitä elatuksen.

16 Luku.

Myötäjäisistä eli läksijäisannista.

1 §. Jos isä tahi äiti antaa pojalle tahi tyttarelle, heidän mennessään naimiseen, myötäjäisiksi maata, huoneita tahi irtainta tavaraa, pankoon sen kirjaan ja määrätköön irtaimelle tavaralle

kohtuullisen hinnan; ottakoon myös siitä kuittikirjan. Joka on myötäjäiset saanut, hallitkoon niitä niin kauvan kuin isä ja äiti kumpikin elävät, pitäköön myös huoneet ja maan voimassa, niin kuin laki säättää.

17 Luku.

Jakamattomasta pesästä miehelle ja vaimolle tulevasta etuosasta.

1 §. Kun mies tahi vaimo kuolee, ottakoon eloon jäänyt etuosaksensa jakamattomasta irtaimesta tavarasta mitä vaan tahtoo, mutta ei kuitenkaan enempää kuin kahdennenkymmenennen osan siitä. Jos pesä on köyhä ja vähäinen, saakoon hän kihlasormuksensa, jokapäiväisen vuoteensa ja tarpeelliset pitovaatteensa, vaikka niiden arvo nousisikin vähän päälle kahdennenkymmenennen osan.

Katso P. K. 12: 3, pantu tämän kaaren 12: 1.

Perintökaari.

5 Luku.

Jos lapsi syntyy kuolleena; ja jos vaimo miehen kuollessa sanoo olevansa raskaana.

1 §. Kuolleena syntynyt lapsi älköön ketään perikö. Jos lapsen isänpuoliset sukulaiset sanovat lapsen kuolleena syntyneen, mutta äiti taikka hänen perillensä sanovat sen elävänä syntyneen, eikä siihen ole kuin yksi läsnä ollut todistaja, nainen tahi mies, ja jos äiti taikka hänen synnytyksessä saapuvilla olleet sukulaisensa voivat, sen todistajan valan täytteeksi, valallansa vahvistaa lapsen elävänä syntyneen, niin periköön lapsi isänsä, äiti lapsensa, ja äidin perilliset äidin. Jos muualta tulee perintöä lapsen vielä äidin kohdussa ollessa, ja lapsi elävänä syntyy, olkoon sama laki. Jos ei muita kuin äidin sukulaisia ole saapuvilla ollut, niin ei äidin eikä heidän todistuksillansa ole voi-

maa. Jos äiti synnyttäissänsä kuolee ja lapsi jääpi eloon, periköön tämä äitinsä ja lapsen perilliset lapsen.

2 §. Jos vaimo miehen kuollessa on hänestä raskaana, nauttikoon raskaana ollessaan elatuksensa jakamattomasta pesästä, syntyköönpä lapsi elävänä taikka kuolleena. Jos hän sanoo olevansa raskaana, vaan sitä ei hänestä näe, pankoon takauksen, jos tahtoo elatusta pesästä nauttia. Jos hänen sitten havaitaan valehdelleen sen, taiska jos hän synnyttää lapsen niin myöhään, ettei sitä käy miesvainajan perillisenä pitäminen, maksakoon takaisin mitä miehen pesäosasta on elatukseksensa saanut taikka menettänyt.

20 Luku.

Holhoojista ja miten ne määrätään.

Tämän luvun sekä P. K. 21—23 lukujen säädösten sijassa on nykyään voimassa vastaavat säädökset Holhouslaissa, annettu Elok. 19 p. 1898.

2 Luku.

Holhottavista.

16 §. Joka ei ole täyttänyt yhtäkolmatta vuotta, olkoon holhottava, älköönkään hänellä siis olko valtaa hallita omaisuuttansa. Viisitoista vuotta täyttänyt holhottava saakoon kuitenkin hallita mitä omalla työllänsä voi ansaita.

17 §. Jos isä, äiti tahi muu holhooja ei katso holhotin voivan alaikäisyytensä aikana saavuttaa sitä kypsyyttä ja vakuutusta, joka on tarpeen täysivaltaisuuden nauttimiseen, antakoon siitä, holhotin täytettyä kaksikymmentä vuotta, ilmoituksen oikeuteen; ja olkoon oikeudella, kuulustettuansa holhottia, valta milloin syytä on, pidentää holhousaikaa, ei kuitenkaan yli viidenkolmatta vuoden iän.

18 §. Jos mies tahi nainen menee naimisiin, ennenkuin on väässyt yhdenkolmatta vuoden ikään taikka 17 §:ssä mainitun holhunalaisuuden aikana, lakatkoon holhunalaisuus.

3 Luku.

Holhoojista ja miten ne ovat määrättävät.

23 §. Alaikäisen lakimääräisenä holhoojana olkoon hänen isänsä taikka, jos hän on kuollut, äitinsä.

Jos äiti menee uusiin naimisiin, harmitkoon oikeus, saako hän miehensä suostumuksella jäädä holhoojaksi.

Jos lapsen vanhemmat eivät ole yhteenvihityt, olkoon äiti sen lakimääräinen holhooja, ellei oikeus katso häntä sopimattomaksi. Jos hän menee naimisiin jonkun muun kuin lapsen isän kanssa, olkoon laki niinkuin 2 momentissa sanotaan.

Äidillä olkoon valta kieltäytyä holhutoimesta, jos lapsen asiat ovat laajat.

24 § 2 mom. Jos isä taikka äiti itse on holhoojan alaisena, olkoon tämä myöskin lapsen holhoojana, ellei oikeus siksi määrää toista.

25 §. Jos holhooja on tarpeen jollekulle jo täysiikäiseksi tulleelle, määrät-

köön sen oikeus; ja on holhoojan määrämisen perusteihin nähden otettava varteen, mitä 23 ja 24 §:ssä on säädetty. Kuitenkin määrättäköön, jos katsotaan soveliaaksi, ennen muita holhunalaisen puoliso holhoojaksi.

28 §. Holhoojana älköön olko se, joka itse on holhoojan alainen; eikä naimisissa oleva nainen muissa tapauksissa kuin niissä, joista 23 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 25 §:ssä säädetään.

29 § 2 mom. Naista älköön vastoin tahtoansa määrättäkö holhoojaksi.

Kauppakaari.

1 Luku.

Kaupasta ja vaihdosta.

8 §. Älköön kukaan ostako mitään toisen vaimolta, lapsilta tahi palkollisilta, jos heillä ei ole myyntilupaa taikka heitä ei ole kaupantekoon pantu. Jos

joku sen tekee ja siitä kannetaan, olkoon kauppa mitätön, ja hän vetäköön sakkoa kymmenen talaria.

Katso Liite K. A. elinkeinoista 31 p. Maalisk. 1879. Vertaa myös Lakia aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista Huhtik. 15 p. 1889 2: 6. N. K. 9 Luvun kohdalla sekä N. K. 11: 6 alku- peräisessä muodossaan.

10 Luku.

Pantista ja takauksesta.

13 §. Takaukseen älköön menkö vavaltainen, ei myöskään vaimo miehensä luvatta ja suostumuksetta. Leskivaimolla on lupa tavarallansa taata.

Leskivaimo hallitkoon itseänsä ja omaisuuttansa itse. P. K. 19: 3.

Katso Liite Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista Huhtik. 15 p. 1889 5: 15 ja myös sanotun lain 2: 5 N. K. 9 Luvun kohdalla.

Oikeudenkäymiskaari.

10 Luku.

Laillisesta tuomio-istuimesta kaikkinaisissa oikeudenkäymis-asioissa.

1 §. Kun joku velasta tahi muusta persoonaa koskevasta riita-asiasta aikoo toista vastaan kantaa, niin haastattakoon hänet siihen oikeuteen, jonka piirissä haastettavan asunto ja koti on; ja olkoon se oikeus hänelle laillisena tuomio-istuimena, vaikka hän onkin muussa paikkakunnassa hengille pantuna. Vaimo ja kotona vanhempainsa luona olevat lapset kuuluvat saman oikeuden alle kuin mies ja isä; ja palkolliset palveluspaikkansa oikeuden alle. Sitä, jolla ei ole vakinaista asuinpaikkaa Venäjän Valta-kunnassa taikka joka on vieraan valtion alamainen, haettakoon missä tavataan tahi missä hänellä tässä maassa on omaisuutta. Jos suomalainen oleskelee ulkomaalla, haettakoon häntä myös siellä,

missä hän Suomessa viimeksi asui. Sitä, jolla on asuntonsa ja kotinsa Keisarikunnassa, mutta joka tilapäisesti oleskelee Suomessa, haettakoon oleskelupaikan tuomioistuimessa sitoumuksesta, joka on tässä maassa täytettävä, niin myös muissa tapauksissa, jos hän tulee saapuville eikä, ennenkuin hän on alkanut pääasiaan vastata, väitä, ettei asia siihen oikeuteen kuulu. Jos henkilö, joka ei asu tässä maassa, välipuheella on sitoutunut vastaamaan Suomen oikeudessa, noudatettakoon mitä 11 §:ssä säädetään.

Jos joku harjoittaa paikkakunnalla, missä hänen asuntonsa ja kotinsa ei ole, maanviljelystä, tehdasliikettä, kauppaä erinäisessä myyntihuoneessa tahi muuta sellaista liikettä, saakoon häntä sitoumuksesta, joka on välittömästi sitä liikettä varten tehty, hakea siellä, missä liikettä harjoitetaan.

Jos haastettu puolestaan aikoo kantaa haastattajaansa vastaan, olkoon myös tämä velvollinen vastaamaan samassa

oikeudessa, jos asioilla on yhteyttä keskenään. K. A. 14 p:ltä Elok. 1901.

15 Luku.

Laillisesta asiamiehestä eli valtuusmiehestä.

1 §. Joka on rikosasiassa asianomistaja tahi muussa asiassa kantaja tahi vastaaja, hänellä olkoon oikeus panna laillinen asiamies puolestansa; mutta tulkoon kuitenkin itse saapuville, jos tuomari sen tarpeelliseksi näkee. Rikosasioissa vastatkoon syytetty itse. Jos hän tahtoo apua oikeudenkäymisessä, sallittakoon hänen ottaa valtuusmies kanssansa. Sellaisissa tiloissa olkoon myös miehen lupa olla vaimollansa ja edusmiehen holhunalaisella apuna. Jos rikoksesta ei ole säädettyä kovempaa rangaistusta, kuin kahden vuoden vankeus, saakoon syytetty vastata laillisen asiamiehen kautta, mutta olkoon kuitenkin velvollinen itse tulemaan oikeuteen, jos tuomari vaatii. K. A. 7 p:ltä Syysk. 1901.

17 Luku.

Laillisista todistuksista kaikkinaisissa asioissa.

10 §. Nainen, sekä naitu että naimaton, kelvatkoon todistamaan yhtä hyvin kuin mieskin; älköönkään heitä salavuoteuden tahi yhdenpuolisen huoruuden tähden jäävättäkö, kun ovat siitä rangaistuksen kärsineet ja sitten elämänsä parantaneet.

Liite.

K. A. kunnallishallituksesta kaupungissa.

Annettu 8 p. jouluk. 1873.

10 §. (Muutettuna K. A. 15 p. jouluk. 1897). Jokaisella kaupunkikunnan jäsenellä, sekä miehellä että naisella, joka nauttii Suomen kansalaisen oikeuksia ja itse saa hallita itseänsä ja omaisuuttansa sekä, sen mukaan kuin 53 §:ssä tarkemmin määrätään, on velvollinen kunnalle veroa maksamaan, ei ole velassa useamman kuin viimeksi kuluneen vuoden kaupunginveroista, ei ole toisen laillisesti pestattu palkollinen ja jonka ei laillisen tuomion mukaan ole katsottava olevan hyvää mainetta vailla, on oikeus,

tämän asetuksen määräysten mukaan ottaa osaa raastuvankokouksen keskusteluihin ja päätöksiin.

K. A. yleisestä vaivaishoidosta Suomen Suuriruhtinaan- maassa.

Annettu 17 p. Maalisk. 1879.

1 §. Jokainen työhön kykenevä mies tai nainen olkoon velvollinen elättämään itseänsä ja alaikäisiä lapsiansa, niin myös mies vaimoansa; jota vastoin kunnan tulee omia työhön kykenemättömiä, hädänalaisia jäseniänsä varten järjestää vaivaishoito, niiden perustusten mukaan kuin tässä alempana säädetään.

Vaivaishoitohallitukseen kaupungissa, sekä maalla, missä sellaisena hallituksena ei ole kunnallislautakunta, on myöskin kunnan äänivaltainen naispuolinen jäsen vaalikelpoinen. K. A. 6 p. Elok. 1889.

K. A. elinkeinoista.

Annettu 31 p. Maalisk. 1879.

2 §. Oikeutta varten harjoittaa kaup-
paa tahi muuta samantapaista liikettä
avonaisessa puodissa, konttorissa tahi
muussa erinäisessä myyntipaikassa, taik-
ka, muissa elinkeinoissa, työ-apulaisena
käyttää toista kuin vaimoa tahi omia
holhunalaisia lapsia, vaaditaan ehdoksi,
että on hyvä maine, ja itse hallitsee it-
seänsä ja tavaraansa. Ja on se, joka
tahtoo näin harjoittaa elinkeinoa, velka-
pää siitä siinä paikkakunnassa, jossa
elinkeino on harjoitettava, kirjallisesti
ilmoittamaan, kaupungissa Maistraatille
tahi Järjestysoikeudelle ja maalla kihla-
kunnan Kruununvoudille.

3 §. (Muutettuna K. A. 17 p. Jouluk
1888). Elinkeinoon harjoittamiseen sillä
tavalla kuin 2 §:ssä on sanottu, olkoon
myös laillisesti naitu vaimo sekä hol-
hunalainen oikeutettu, kun vaan ilmoi-

tusta tehtäessä selvitetään, että vaimon mies tahi holhunalaisen hoitomiehes siihen luvan antaa ja että hän vastaa niistä sitoumuksista, joita liikettä varten tehtäneen.

Jos mies on heikkomielinen, tahi asetettu vaimon holhouksen alaiseksi, taikka jos hän on karannut, tahi muulla tavoin luopunut vaimostaan; taikka jos mies kärsii pitemmäksi kuin yhden vuoden ajaksi tuomittua vapausrangaistusta taikka jos puoliset ovat saaneet laillisen vuode- ja asumuseron ja vaimo hoitaa pesää, taikka jos vaimo on saanut pesäeron, olkoon hänellä oikeus, ilman miehen suostumusta ja erityistä sitoumusta, harjoittaa elinkeinoa siinä laajuudessa, kuin 2 § sisältää.

Jos leskivaimo tahi kuolinpesän osakas tahtoo jatkaa kuolleen elinkeinonharjoittajan liikettä, tehköön siitä ilmoituksen, niinkuin 2 §:ssä on sanottu, ja ilmoittahoon samalla, kuka liikettä hoitamaan tulee. Sama olkoon laki, jos

omaisuuden luovutettua velellisen harjoittamaa liikettä jatketaan saamamiesten puolesta tahi jos elinkeinon harjoittaja on pantu holhoojan alaiseksi ja tämä tahtoo elinkeinon harjottamista holhotavan puolesta jatkettavaksi; ollen viimeksi mainitussa tapauksessa myös selvitettävä, että holhoja vastaa tapahtuvista sitoumuksista.

Leski, joka jatkaa miesvainajansa liikettä, niin myös mies, joka jatkaa vaimonsa ennen avioliittoa tahi sen aikana harjoittamaa liikettä, käyttäköön toiminimeä muuttamatta. K. A. kaupparekisteristä sekä toiminimestä ja prokurasta 2 p. Toukok. 1895 12 §.

K. A., koskeva asukasoikeutta kruunun tiloilla.

Annettu 6 p. Kesäk. 1883.

4 §. Asukas älköön hallitusoikeuttansa kruununtaloon antako pois lahjan tahi

testamentin kautta. Olkoon kuitenkin asukkaalla, jolla ei ole omia lapsia ja joka perinnön kautta tahi ennen avioliittoa on tullut saaneeksi hallitusoikeuden semmoiseen taloon, valta tehdä kirjallinen määräys vaimollensa tulevasta oikeudesta talon hallitsemiseen hänen kuolemansa jälkeen, tämän vaimolle näin omistetun hallitusoikeuden kuitenkin olematta ulosoton alainen vaimon yksityisestä velasta taikka hänelle tuomituista sakoista; ja saakoon vaimo sitten, niin kauvan kuin hän leskenä elää ja tilaa lain mukaan hoitaa, hyväkseen nauttia miehensä asukasoi-keutta, jos hän sitä käyttää tahtoo, kuitenkin ilman oikeudetta tilan perinnöksi lunastamiseen. Hänen kuoltuansa taikka jos hän menee toiseen naimiseen, kuulukoon miehen perilliselle se oikeus, josta 5 :nessä §:ssä puhutaan.

Jos mies on avioliitossa ollessaan siirron kautta hankkinut itselleen asukas-
oikeuden kruununtaloon, nauttikoon vai-

mo naimaosaa lunastushinnan tahi sen vastikkeen arvossa, joka hallitusoikeudesta on annettu; mutta naimaoikeutta kruununtalossa ei ole.

5 §. (Muutettuna K. J. 20 p. Elok. 1887).
 Jos asukas on kuollut tahi hallitusoikeutensa kruununtaloon menettänyt, tulkoon hallitusoikeus sille tahi niille sukulaisille, jotka ovat lähimmät perimään häntä, kuitenkin niin, että hänen leskensä siinä tapauksessa, joka on mainittu 4 §:ssä, ensin nauttii hyväkseen sen oikeuden, josta siinä puhutaan. Jos lähempiä sukulaisia on useampi ja he eivät voi talon halkaisemisen kautta kaikki päästä siihen tilallisiksi, taikka jos he eivät suostu luovuttamaan hallitus-oikeutta jollekulle keskuudestansa tahi vieraalle henkilölle, pitää aryan ratkaista, kuka perillisistä on oleva velkappää kanssaperillisensä irti lunastamaan. Jos he eivät sen lunastuksen määrästä voi sopia, riidelkööt siitä tuomioistuinten luona. Semmoisessa arpailussa

osallisena älköön se olko, joka ei ole asukkaaksi otollinen.

Jos perilliset kaikki ovat täysi-ikäisiä ja tahtovat elää jakamattomassa pesässä, niin he yhteisesti tilalle sijoitettakoot sen isännyydellä, jonka perilliset siihen valitsevat taikka, elleivät he tästä keskenään sovi, Kuvernööri määrää. Sama laki olkoon, kun muutamat perillisistä ovat täysi-ikäisiä, mutta toiset ei, elleivät edelliset ja ala-ikäisten holhooja keskenään sovi haltitusoikeuden siirtämisestä ja isännyydestä. Niinikään annettakoon, jos kaikki perilliset ovat ala-ikäisiä, heille yhteinen sijoitus holhoojan isännyydellä. Jos sitte nousee kysymys talon halkaisemisesta tahi irtilunastamisesta, menetellään sillä tavoin kuin tässä edellä on sanottu. Samoin olkoon niillä, jotka näin ovat tulleet yhdessä sijoitetuiksi, oikeus yhteisesti lunastaa tila perinnöksi, ja olkoon valta sen, joka lunastaa tahtoo.

Jos asnkkaalla ou ollnt hallitus-oikeus

kruununtaloon vaimonsa perintöoikeuden nojassa, taikka jos vaimo on hallitus-oikeuden semmoiseen tilaan saanut ennen avioliittoa, siirtyköön talon hallitsemisen oikeus vaimon kuoltua heti hänen perillisillensä, sillä tavoin kuin yllä on sanottu.

Jos vaimolle tulee naimaosa kruununtalon hallitus-oikeuden lunastushinnan arvosta, niinkuin 4:nessä §:ssä mainitaan, olkoon miehen perilliset tästä naimaosasta vastuun-alaiset lain mukaan.

Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista.

Annettu 15 p. huhtik. 1889.

1 Luku.

Naimaosasta pesässä.

2 Luku.

Edusmiehyydestä ja oikeudesta pesää hallita.

3 Luku.

Miten avioehdot ovat tehtäväl ja laissa valvottavat.

4 Luku.

Puolisojen velasta.

Löytyvät naimiskaaren yhteydessä.

5 Luku.

Pesäerosta.

1 §. Jos puolisoilla on niin paljo velkaa, ettei sitä voi täysin suorittaa sillä omaisuudella, jota 4 luvun mukaan saadaan siihen käyttää, taikka jos toinen puoliso on toiselle velkaa vastiketta, johon edellisen naimaosa ja yksityinen omaisuus ei riitä, silloin olkoon toisella puolisoilla oikeus pesäeroon.

2 §. Vaimo saakoon myös pesäeron, kun mies on niin velkaantunut, ett'ei

velkaa voida maksaa sillä yhteisellä omaisuudella, jota hän hallitsee, ja hänen yksityisellä omaisuudellaan,

taikka voidaan katsoa laiminlyöneen tai huonosti hoitaneen pesän asioita tai rasittaneen pesää velalla ilman vastaavaa hyötyä,

taikka on käyttänyt vaimon yksityistä omaisuutta sen velan maksoon, jonka mies on yksin tehnyt, taikka on pantu holhouksen alaiseksi.

3 §. Puoliso, joka pesä-eroa haluaa, hakekoon sitä kirjallisesti siinä alioikeudessa, jossa miehen pitää vastata velkasasioissa. Jos ei ole istuntopäivä, eikä erinäistä virkamiestä ole asetettuna oikeuden puolesta ottamaan hakemuskirjoja vastaan, annetakoon hakemus oikeuden puheenjohtajalle.

4 §. Jos konkurssi puolisojen pesässä on syntynyt ja toinen puoliso tahtoo saada pesäeroa, tehkään siitä hakemuksen sen ajan kuluessa, joka julkisessa haasteessa on saamisten ilmoittamista

varten määrätty; ja ilmoittakoon, jos hän tahtoo eroittaa itselleen muuta omaisuutta kuin mitä 4 luvun 6 §:n 2 mom:ssa on mainittu, kirjallisesti sen omaisuuden tahi sen osan suuruuden, jonka hän tahtoo siten erilleen ottaa. Sittenkun toinen puoliso ja velkojat ovat saaneet tilaisuuden lausua mielensä vaatimuksesta, käyteltäköön asia yhteydessä konkurssiasian kanssa ja tutkittakoon lain mukaan, olkoonpa väitettä sitä vastaan tehty taikka ei.

Jos sellainen hakemus tehdään myöhemmin, kuin yllä on sanottu, älköön se tuottako oikeutta omaisuuden erilleen ottamiseen konkurssipesästä.

5 §. Yhteistä omaisuutta, joka on konkurssiin luovutettu, myytäköön konkurssilain säännösten mukaan siitä huolimatta, että puoliso vaatii naimaosansa siitä erilleen otettavaksi. Kuitenkin saakoon hakija, oikeuden hyväksymää takausta tahi muuta vakuutta vas-

taan, nostaa naimaosaa vastaavan osan myymähinnasta.

6 §. Jos puoliso tahtoo pesästä, joka on konkurssiin luovutettu, erilleen ottaa määrättyä omaisuutta yksityisenä tavaranansa, pantakoon se erinäiseen hoitoon, kunnes pesäeron hakemuksesta on tuomio annettu; kuitenkin saakoon hakija ottaa sen haltuunsa hyväksytyä vakuutta vastaan siitä vahingosta, joka sen kautta saattaa velkojille syntyä.

7 §. Jos vaimo on pesäeroa hakenut, ja jos ne rahat tahi irtain omaisuus, jotka hänelle avioehdon mukaan tahi muulla tavalla ovat yksityisesti kuuluneet, ilman hänen suostumustansa on hävitetty tahi pantiksi pantu, niin olkoon hänellä saatavastaan sama oikeus kuin muilla velkojilla.

Älköön puoliso muussa kuin nyt mainitussa tapauksessa velkojain vahingoksi saako vastiketta yhteisestä tahi yksityisestä omaisuudesta, niinkuin 4 luvussa on sanottu.

8 §. Jos puoliso hakee pesäeroa ja konkurssi pesässä ei ole syntynyt, antakoon oikeus tahi sen puheenjohtaja heti kutsua puoliset määrättynä päivänä saapumaan oikeuden eteen kuulusteltaviksi. Jos toinen puoliso on paennut paikkakunnasta pois, ilmoitettakoon kutsumus poissa olevalle virallisiin sanomalehtiin pantavalla kuulutuksella.

Jos oikeus tahi sen puheenjohtaja, jolle pesäeronhakemus on annettu, havaitsee, ettei sitä sentähden voi tutkintaan ottaa, että se on väärälle tuomioistuimelle tehty, taikka muusta syystä; kirjoittakoon sen hakemuskirjaan ja antakoon sen hakijalle takaisin.

Ellei hakemusta vastusteta, tahi jos siihen näytetään perusteellista syytä, määrätköön oikeus jonkun jäsenistänsä tahi muun sopivan henkilön määrättynä päivänä kirjaan luettelemaan puolisojen pesän, sekä kutsukoon julkisella haasteella, heidän kaikki velkojansa määrättynä päivänä korkeintaan kolmen

kuukauden kuluessa, taikka maalla, kun välikäräjiä ei vaadita, viimeistään niissä määräaikaisissa käräjissä, joita kolmen kuukauden kuluttua ensin pidetään, asiassa kuultaviksi, jos he katsovat etunsa sitä vaativan.

Jos oikeus hylkää hakemuksen perättömänä, olkoon päätökseen tyytymättömällä oikeus hakea siihen muutosta valituksella.

Mitä säädetty on konkurssiasianssa siinä tapauksessa, että oikeuden puheenjohtaja on jäävinalainen, kuin myöskin mitenkä on valitus tehtävä päätöksestä, jonka oikeuden puheenjohtaja on julistanut, sekä järjestyksestä julkista haastoa julistettaessa ja ilmoitettaessa, pitää myöskin noudatettaman pesäeroa koskevissa asioissa.

9 §. Kun puolisojen pesää kirjaan pannaan, tulee heidän oikein ilmoittaa kaikki sekä yhteiset että yksityiset varat ja velat, sekä myös mikä omaisuus on miehen hallinnosta eroitettu; ja pitä-

köön oikeus silmällä, että pesänkirjoitus-kirja joutuisasti oikeuteen annetaan, ja että puolisoit viimeistään valvontapäivänä sen valalla vahvistavat.

Jos puoliso jää pesänkirjoituksesta pois, tahi kieltäytyy siinä antamasta tarpeellisia tietoja, taikka jos puoliso ilman estettä jää pois, kun hänen tulis pesänkirjoituksen valallansa vahvistaa, tahi jos hän muuten kieltäytyy sellaisesta valanteosta, älköön asian ratkaisua sen vuoksi viivytettävä.

10 §. Sittenkun haasteaika on loppuun kulunut ja asiallisille annettu tilaisuutta asiassa mielensä lausua sekä esiintuoda tarpeelliseksi katsottua selvitystä, ratkaiskoon oikeus puolisojen välillä lain mukaan ja antakoon muuten sen lausunnon, johon asianhaarat saattavat aiheuttaa, taikka määrätköön, jos velkoja tahi puoliso sitä vaatii ja syytä siihen on, että pesä on konkursiin luovutettava. Jos asia havaitaan ensin olevan Oikeudenkäymiskaaren 24

luvun 2 §:n mukaan uskottujen miesten selvitetävä, määrätköön siitä oikeus.

Jos pesäero myönnetään, määrätköön oikeus uskotun miehen jakoa puolisojen pesässä toimittamaan.

11 §. Pesää jaettaessa puolisojen kesken menetellään niinkuin pesän jaosta toisen puolison kuoltua on säädetty; ja otetaan samalla huomioon, mitä 7 §:ssä on säädetty. Jos sopimusta velkojien kanssa ei ole tehty sen tiedossa olevan velan maksosta, josta yhteisen omaisuuden 4 luvun 2 ja 3 §:n mukaan tulee vastata; niin on velan määrä yhteisestä omaisuudesta päältäpäin otettava ja velkojien hyväksi yleiseen säilyyn tai luotettavan miehen talteen pantava; jos toisin tehdään, vastatkoot puoliset, kumpikin omasta ja toisensa puolesta, samasta velasta.

Puoliso, joka tämmöiseen pesänjakoon ei tyydy, moittikoon sitä asianomaisessa oikeudessa kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, kun jako on tehty,

ja maalla viimeistään niissä lakimääräisissä käräjissä, jotka ensin kolmen kuukauden kuluttua pidetään.

12 §. Jos puoliso, joka konkurssin syntymättä hakee pesäeroa, pyytää, että jotakin määrättyä omaisuutta hänen yksityisenä tavaransa tahi yhteisestä pesästä jotakin nimitettyä tavaraa, joka hänen naimaosaansa vastaa, pantaisiin takavarikkoon, olkoon oikeuden vallassa, jos syytä siihen on, se määrättyksi ajaksi myöntää.

Omaisuutta, joka siten pidetään takavarikkossa, älköön käytettävä ulosottoon, ellei se ole velasta kiinnitetty tahi pantiksi pantu. Siinä tapauksessa olkoon hakijalla kuitenkin oikeus takausta vastaan nostaa, mitä myymähinnasta yli jää.

13 §. Jos pesäero myönnetään, pidettäköön kaikki tavara, joka hakemuksen sisäänantamisen jälkeen perinnön, lahjan tahi testamentin kautta tahi

muulla tavoin toiselle puolisolle tulee hänen yksityisenä omanansa.

Joka tätä etua tahtoo velkojan vaatimusta vastaan hyväksensä nauttia, on velvollinen, sittenkun tuomio on saanut laillisen voiman, sen kirjoittamista varten avioehto-pöytäkirjaan, näyttämään sitä sen oikeuden edessä, jossa avioehto puolisojen välillä olisi ollut valvottava.

14 §. Korke tahi tulo omaisuudesta, jonka toinen puoliso saa itselleen eroittaa, olkoon siitä asti, kun pesäero on haettu, yhtä vapaa kuin itse omaisuuskin toisen puolison velan maksosta.

15 §. Pesäeron saanut vaimo hallitkoon tavaraansa niinkuin leskivaimo. Älköön hän sitten olko velvollinen omaisuudellaan vastaamaan siitä velasta, jonka mies avioliiton aikana on tehnyt, ellei hän miehensä kanssa ole sitoutunut sen maksamiseen, taikka ellei velka muuten lain mukaan ole hänen velkansa pidettävä.

16 §. Jos puoliset, sittenkun pesäero on saatu, voivat yhteisesti jotakin ansaita, luettakoon se yhteiseksi omaisuudeksi. Ellei se riitä heidän ja heidän lastensa elatukseen, on vajuus täytettävä kummankin puolison yksityisestä omaisuudesta, tahi sen puolison tavarasta, jolla semmoista on. Jos sellaisesta yhteisestä omaisuudesta jotakin jää yli, jaettakoon se tapahtuvassa pesänjaossa, elleivät puoliset ole toisin sopineet, heidän välillänsä sen mukaan kuin naimosasta on säädetty.

17 §. Jos puoliset, sittenkun pesäero on myönnetty, tahtovat sen peruuttaa, olkoon heillä siihen lupa; älköön peruutus kuitenkaan koskeko semmoista velkaa, joka on syntynyt, ennenkuin puoliset ovat sopimuksensa oikeudelle kirjallisesti ilmoittaneet ja kuulutus siitä on oikeuden toimesta virallisiin sanomalehtiin kolme kertaa painettu, sekä sopimus sen jälkeen avioehto-pöytäkirjaan otettu.

18 §. Jos ulosotto puolisojen pesässä tapahtuu ja toinen puoliso tahtoo 4 luvun 4 tahi 6 §:n¹ nojassa ulosotosta erilleen ottaa jotakin omaisuutta, ja jos tämä puoliso ei heti voi oikeuttansa toteen näyttää, vaan tuo esiin todenmukaisia syitä, niin pantakoon tavara takavarikkoon,² ja hastattakoon puoliso velkojan ennen kolmen kuukauden kuluttua siihen³ oikeuteen, joka 3 §:ssä on sanottu, taikka olkoon puhevaltansa kadottanut, ellei pesäeroa samassa ajassa haeta. Jos velkoja itse tahtoo hastattaa, olkoon hänellä siihen valta.

19 §. Jos avioliitto on eron kautta purettu,⁴ ja⁵ toinen puoliso tahtoo omaisuutta⁶ velan tähden erilleen ottaa, olkoon laki niinkuin omaisuuden erilleenotosta kuolemantapauksessa on erittäin säädetty.

Tämä laki on noudatettava Tammi-kuun 1 päivästä 1890, vaan käytettävään sitä⁷ niihin puolisoihin nähden, joitten avioliitto on aikaisemmin rakennettu, ainoastaan⁸ mitä tulee pesäeron

oikeudenkäyntiin ja saavutetun pesäeron seurauksiin.

**K. A. pesäerosta avioliiton ajalla 9 p.
Marrask. 1868,**

joka tämän Lain loppusäännöksen mukaan vielä on muutamissa tapauksissa käytettävä, säättää muussa kuin vastamainitussa suhteessa.

1 §. Jos toinen puoliso on velvollinen maksoon, josta toisen puolison naimaosa tahi yksityinen omaisuus, Naimiskaaren 11 luvun mukaan, ei tarvitse vastata, ja jos sellaista maksoa ei voida suorittaa, ilman että siihen naimaosaan tahi yksityiseen omaisuuteen ryhdytään; silloin hakekoon se puoliso, joka naimaosan tahi yksityistä omaisuutta päältäpäin tahtoo ottaa, pesäeron.

Vaimo saakoon myös hakea pesä-eroa, kun puolisoiden yhteistä pesää on rasittamassa niin suuri velka, ettei se voi tulla maksetuksi sillä tavalla, joka pesässä yhteistä on, ja sillä yksityisellä omaisuudella, jonka pitää samasta velasta vastaaman; tahi kun miehen voidaan katsoa edusvaltaansa väärin käyttäneen huolimattomuuden tahi huonon hoidon kautta pesän asiain suhteen, tahi siten, että hän on pesää raskautanut hyödyttömällä velalla.

3 §. Jos puolisoiden pesässä on tullut konkurssi ja jompikumpi tahtoo jotakin omaisuutta itsellensä päältäpäin ottaa, tehköön siitä hakuksen viimeistäänkin sinä paikalletulo-päivänä, joka velkojille konkurssissa on julkisella haas-

tolla määrätty; ja sittenkuin toinen puoliso sekä myös velkojat ovat saaneet tilaisuuden lausua mielensä hakemuksesta, käyteltäköön kysymys konkurssi-asiain kanssa yhdessä ja tutkittakoon Oikendelta lain mukaan, olkoonpa jääviä hakijan vaatimusta vastaan tehty taikka ei. Jos semmoinen hakemus on tehty paikalletulo-päivän perästä, älköön se mitään vaikuttako niitä velkojia vastaan, joiden saatavat ovat konkursissa valvotut ja määrätään maksettaviksi.

6 §. Kun pesä-ero haettu on, määrätäköön Oikeus uskotun miehen olemaan vaimolle apuna, jos hän sitä tahtoo.

7 §. Se, olkoonpa yhteinen tahi yksityinen omaisuus, jonka puoliso tahtoo päältäpäin ottaa, pantakoon erinäiseen hoitoon, kunnes hakemuksesta on tuomio julistettu; kuitenkin saakoon hakija nostaa itsellensä omaisuuden tahi astua sen hallitsijaksi, jos siitä ja velkojain vahingosta pannaan takaus tahi muu vakuus, jonka Oikeus hyväksyy. Jos semmoinen omaisuus on velasta kiinnitetty tahi pantiksi pantu, älköön pesä-eron hakemus estäkö omaisuuden ulosottoa tahi myymistä; olkoon kuitenkin hakijalla oikeus takausta vastaan nostaa mitä kauppasummasta on jäänyt yli.

8 §. Kun puolisoitten pesä on konkurssiin luovutettu, älköön toisen hakemus naima-osan päältä-ottamisesta estäkö yhteisen omaisuuden myymistä; kuitenkin saakoon se, joka pesäeroa on hakenut, takausta vastaan nostaa niin paljon kauppasummasta, kuin tälle naimaosalle vastaa.

9 §. Ennenkuin velkojat ovat tyydytetyt, älköön toinen puoliso saako korvausta myydyin erikoismaan edestä tahi palkintoa siitä, mitä toisen puolison velan maksoksi on mennyt yhteisestä pesästä.

10 §. Jos vaimo on pesä-eroa hakenut ja jos ne rahat tahi irtain omaisuus ovat muuksi muutetut, jotka hänelle, avioehdon mukaan tahi muulla tavalla, eriksensä ovat kuluneet, tahi jos sellaista irtainta tavaraa on pantiksi pantu, ja jos ei voida näyttää semmoisen muuttamisen tahi pantiksi-panon tapahtuneen hänen suostumuksellansa; silloin olkoon hänellä, konkurssissa miehen velkojain kanssa, saamisoikeus siitä, jos se saatava konkurssissa valvotaan.

11 §. Kun pesä-eroksi puolisoiden välillä on ilman konkurssitta tuomittu, menetellään yhteisen omaisuuden jaon suhteen, niinkuin kuolleen perutavaran jakamisesta on laissa sääty. Älköön pesän omaisuutta jaettako, ennenkuin kaikki yhteinen velka, mikä tiedetään, on maksetuksi tullut; jos muulla tapaa käypi, vastalkoot puolisot, kumpikin omasta ja toisensa puolesta, saman velan

17 §. Jos ei pesä-eroa ole haettu, mutta, uloston tapahtuessa puolisoitten pesässä, toinen heistä kuitenkin tahtoo jotakin siitä erilleen ottaa yksityisenä omaisuutenansa, jonka ei pidä mennä sen velan maksoksi, jota uloshaetaan; ja jos näytetään että ehtoa siitä tavarasta on tehty, taikka jos muita perusteita esiin tuodaan että se on yksityiseksi omaisuudeksi katsottava; pantakoon se takavarikkoon ja haastatuttakoon se puoliso, joka tavarata varjella tahtoo, velkojan kolmessa kuukaudessa siihen Oikeuteen, joka 2 §:ssä on sanottu, taikka olkoon puhevaltansa kadottanut ellei pesä-eroa samassa ajassa ole haettu. Jos velkoja itse tahtoo haastatuttaa, sitä aikaa odottamatta, olkoon hänellä siihen valta.

18 §. Jos avioliitto on eron kautta purettu, ja jos toinen puoliso tahtoo omaisuutta velan

tähden päältäpäin ottaa; olkoon laki, niinkuin omaisuuden päältä-otosta kuoleman tapauksessa on erittäin sääty.

Rikoslaki.

Annettu 19 p. Jouluk. 1889.

Keis. Maj. Armollisen Julistuskirjan mukaan 14 p. Huhtik. 1894 on Rikoslaki siihen mainittuna päivänä tehtyine muutoksineen silloin heti astunut voimaan.

18 Luku.

Rikoksista sukuoikeuksia vastaan.

1 §. Jos joku sanoo nimensä tahi sä ätynsä muuksi, kuin se on, ja jos toinen siten aviosopimukseen petetään; aikka jos joku toisen viettelee aviosopimukseen siten, että saalaa laillisen avioliiton-esteen taikka seikan, joka voi saattaa avioliiton purkautumaan; rangaistakoon vankeudella korkeintaan yhdeksi vuodeksi taikka sakolla.

Jos siihen tulee vihkiminen lisäksi, taikka jos pettäjä makaa naisen, joka on aviosopimukseen vietelty; olkoon rangaistus kuritushuonetta korkeintaan kaksi vuotta taikka vankeutta vähintään kuusi kuukautta ja enintään kaksi vuotta, taikka, jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, kuritushuonetta korkeintaan neljä vuotta.

Tässä mainitusta rikoksesta älköön virallinen syyttäjä tehkö syytettä, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteesen pantavaksi taikka oikeudessa hakenut aviosopimuksen tahi avioliiton purkamista.

19 Luku.

Aviorikoksista.

1 §. Jos nainut mies tekee huorin naimattoman naisen kanssa, taikka naitu nainen naimattoman miehen kanssa; rangaistakoon naimisessa oleva vankeudella enintään kuudeksi kuukaudeksi

taikka vähintään sadan markan sakolla, ja naimaton vähintään viidenkymmenen markan sakolla.

2 §. Jos mies ja nainen, jotka kumpikin ovat naimisissa, tekevät keskenänsä huorin; rangaistakoon kumpikin vankeudella korkeintaan yhdeksi vuodeksi.

3 §. Huoruudenrikoksesta älköön virallinen syyttäjä tehkö syytettä, ellei asianomistaja ole sitä syytteesen pantavaksi ilmoittanut, taikka ellei avioeroa rikoksen takia ole oikeudessa haettu, taikka huoruudessa siitetylle lapselle eläkettä tuomittu.

4 §. Jos nainut mies menee avioliittoon naimattoman naisen kanssa, taikka naitu nainen naimattoman miehen kanssa; rangaistakoon kaksinnaimisesta kuritusluoneella korkeintaan neljäksi vuodeksi. Jos asianhaarat ovat erittäin lieventävät; olkoon rangaistus vankeutta vähintään kaksi kuukautta ja enintään kaksi vuotta.

Jos naimaton tiesi toisen olevan naimisessa; rangaistakoon naimaton kuritushuoneella tahi vankeudella korkeintaan kahdeksi vuodeksi.

5 §. Jos mies ja nainen, jotka kumpikin ovat naimissa, menevät keskenänsä kaksinnaimiseen; rangaistakoon kumpikin kuritushuoneella korkeintaan kuudeksi vuodeksi. Jos asianhaarat ovat erittäin lieventävät; olkoon rangaistus vankeutta vähintään kuusi kuukautta.

6 §. Joka on naimisissa ja menee kihlaukseen toisen kanssa, rangaistakoon vankeudella enintään yhdeksi vuodeksi taikka vähintään¹ viidenkymmenen markan sakolla.

Jos naimaton tiesi² toisen olevan naimisessa; tuomittakoon naimaton, jos hän ennestään oli kihlauksessa toisen kanssa, vankeuteen korkeintaan kuudeksi kuukaudeksi taikka enintään viidensadan markan sakkoon, mutta muuten vankeuteen korkeintaan kolmeksi

kuukaudeksi taikka enintään kolmen-
sadan markan sakkoon.

Jos sellaiseen kihlaukseen tulee ma-
kaaminen lisäksi; olkoon laki se, mikä
4 tahi 5 §:ssä sanotaan.

30 Luku.

Pesänkavaltamisesta.

1 §. Jos aviopuolisot kavaltavat jo-
takin toisiltansa, taikka lapset vanhem-
miltansa, taikka kasvatit kasvatusvan-
hemmiltansa, taikka kuolinpesän osak-
kaat tahi muut yhteisen pesän tai yh-
tiön osamiehet pesästä tai yhtiöstä;
rangaistakoon syyllinen pesänkavaltami-
sesta sakolla. Jos asianhaarat ovat erit-
läin raskauttavat; olkoon rangaistus
vankeutta korkeintaan yksi vuosi.

2 §. Pesänkavaltamisesta, älköön vi-
rallinen syyttäjä tehkö syytetä, ellei
asianomistaja ole ilmoittanut rikosta
syytteesen pantavaksi.

Ulosottolaki.

Annettu 3 p. Jouluk. 1895.

4 Luku.

Ulosmittauksesta.

5 §. Ulosmittauksesta ovat erotettavat velallisen, hänen vaimonsa ja turvattomien lastensa tarpeelliset pito- ja makuuvaatteet, heidän hartauskirjansa ja muut hartaudenharjoitukseen aiottut esineet, velallisen ja hänen vaimonsa vihki- ja kihlasormukset, heidän lastensa koulukirjat sekä, papeilta, virkamiehiltä, sotilailta, lääkäreiltä ja kätilöiltä ulosmitattaessa, mitä he virkansa tai ammattinsa harjoittamiseen välttämättömästi tarvitsevat.

— Jos tarpeellisimpiakaan elatusneuvoja ei ole, erotettakoon lisäksi talossa olevista varoista mitä yhden kuukauden elatukseksi on tarpeen, niin myös vält-

tämättömät työkalut tahi muuta trtaina, viimemainittua ei kuitenkaan päälle kolmenkymmenen taikka, jos velallisella on perhe elätettävänä, seitsemänkymmenen viiden markan arvon. Jos työkalujen arvo ei nouse näihin määriin, otetakaan ero muusta irtaimistosta.

11 § 2 mom. Puolisojen oikeudesta omaisuuden erottamiseen ulosmittauksessa olkoon voimassa mitä erittäin on säädetty.

Katso Laki aviopuolisojen omaisuus- ja velkasuhteista 15 p Huhtik. 1889. 4: 4 ja 6 N. K. 12 Luvun kohdalla sekä saman lain 5: 18 otettu Liitteesen.

K. A. maalaiskuntain kunnallishallinnosta.

Annettu 15 p. Kesäk. 1898.

9 §. Oikeus olla osallisena kuntakouksen keskusteluissa ja päätöksissä on jokaisella kunnan jäsenellä, miehellä-tahi

naisella, jolla on Suomen kansalaisen oikeudet ja joka saa itse hallita itseänsä ja omaisuuttansa; joka on velvollinen, sen mukaan kuin 78 §:ssä tarkemmin määrätään, maksamaan kunnalle veroa; jolla ei ole useamman kuin viimeksi kuluneen vuoden kunnallisverot maksamatta; joka ei ole toisen laillisesti pestattu palkollinen; ja jonka ei laillisen tuomion mukaan ole katsottava olevan hyvää mainetta vailla.

Laki kadonneen henkilön julistamisesta kuolleeksi.

Annettu 23 p. Huhtik. 1901.

2 §. Kuolleeksi julistaminen olkoon sallittu, jos vähintään kymmenen vuotta on kulunut siitä kalenterivuodesta, jolloin kadonnut henkilö tiettävästi viimeksi oli elossa. Kuitenkin tapahtukoon kuolleeksi julistaminen viiden vuoden ku-

luttua samasta ajasta, jos hänen ikänsä, silloin kun sellaista julistamista vaaditaan, olisi enemmän kuin viisikahdeksatta vuotta.

Jos kaivattu henkilö kadotessaan oli alaikäinen, on aika luettava sen vuoden lopusta, jonka kuluessa hän, jos olisi elänyt, olisi tullut täysiikäiseksi.

3 §. Jos kadonnut henkilö on ollut sodassa ja sen kestäessä joutunut tietymättömiin, taikka ollut laivassa, joka on haaksirikkoutunut tai josta vähintään kahteen vuoteen ei ole saatu tietoa, tahi muuten ollut hengenvaarassa, eikä tiedetä hänen pelastuneen, saatakoon hänet julistaa kuolleeksi kolmen vuoden kuluttua siitä kalenterivuodesta, jolloin hän viimeksi tiettävästi oli elossa.

15 §. Jos kuolleeksi julistettu henkilö sittemmin havaitaan olevan elossa, ja jos hänen puolisonsa sillä välin on mennyt uuteen avioliittoon, purkautu-
koon tämä avioliitto, jos uusiin naimisiin mennyt puoliso sitä vaatii ja enti-

sen puolisonsa kanssa oikeuden edessä sopii jälleen yhdistymään hänen kanssaan solmittuun avioliittoon. Jos myöhempi avioliitto on purettu, nauttikoot sen avioliiton puoliset ja lapset sitä oikeutta, kuin Naimiskaaren 5 Luvun 2 ja 3 §:ssä säädetään.

1 momentissa mainittua vaatimusta älköön enää nostettako kuuden kuukauden kuluttua siitä kuin myöhemmässä avioliitossa oleva puoliso sai tiedon, että kadonnut henkilö elää.

Lyhennysten merkitys.

N. K. . . .	merkitsee :	Naimiskaari.
P. K. . . .	»	Perintökaari.
Q. K. . . .	»	Oikeudenkäymiskaari.
K. A. . . .	»	Keisarillinen asetus.
A.	»	Asetus.
Knk. S. . . .	»	Kuninkaallinen selitys.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Lysenysten mörte.

Faint, illegible text in the middle section, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.